universitātes avīze

Ceturtdiena, 20. decembris, 2001. gads

№ 8

Latvijas Universitātes izdevums (iznāk kopš 25.09.1922.)

Gaišus Ziemassvētkus un piepildītus sapņus Jaunajā gadā!

"Universitātes Avīzes" redakcija

Ziemassvētki gadsimtos

Senie latvieši nav dedzinājuši svecītes eglītē, šī tradīcija ir aizgūta no vāciešiem. Nebija dāvanu kaudzes un Ziemassvētku vecīša. Tagad Ziemassvētki tiek svinēti kā miera un klusuma svētki, bet senajiem latviešiem tie bija līksmības un prieka svētki. Vissvarīgākais viņiem bija bluķa vilkšana, tā dedzināšana, dejošana un dziedāšana ap to.

Senajās ziemeļu tautās, arī latviešu, ap sauli riņķo vilks, kas grasās to aprīt, un visbīstamākais laiks ir tieši gadu mija. Arī salā sastingušo dabu šīs tautas iztēlojās kā vilku, kam jāpielabinās, dodot asiņainus upurus. Arī latvieši Ziemassvētku vakarā krustcelēs likuši upuri – dzīvu kazu. Pēdējie ziņojumi par to ir no 17. gadsimta.

Sens ir stāsts par 16. gadsimta notikumiem pie kuršu ķoniņiem Ziemassvētku vakarā. Viņiem ir bijuši svētie meži, kur visu gadu neaiztika ne zvērus, ne kokus. Tikai Ziemassvētkos notikušas īpašas medības. Medījumu lika uz galda, ko apsprauda ar vaska svecītēm par senču, bērnu un radinieku dvēselēm. Pēc tam notika dvēseļu mielasts, ko, tāpat kā citos novados, pēc dzirēm vairs nedrīkstēja aizskart. Vēl 18. gadsimta sākumā svēto mežu uzskatīja par neaizskaramu un Jāņos noturēja mirušo rituālu.

Lielākoties Ziemassvētku rituāli tomēr saistījās ar māju. Tieši Ziemassvētkos piepildās sapņi. Liela loma bija zīlēšanai un pareģošanai. Bija rituāli, kas pasargāja no ļaunuma. Tika rīkota īpaša mūža ilguma un veselības zīlēšana. Auglības kulta ietvaros jaunas meitas zīlēja par tautās iziešanu. Daži zīlēšanas veidi:

✓ Ja grib zināt, ar ko izies tautās, gulēt ejot, pagalvī jāliek egļu zars.

✓ Vajag gulēt uz krāsns, un tas, kas uz skursteņa danco, ir īstais.

✓ Jaungadā vajag turēt naudu kabatā, lai visu gadu būtu nauda.

✓ Ziemassvētkos nedrīkst naudu skaitīt, tad bagāts kļūs nabags, taču nabagais lai skaita – tad kļūs bagāts.

✓ Jaungadā vajag turēt zeltu mutē, lai kļūtu bagāts, vai maku ar naudu pagalvī likt, kas sapnī nāks un paņems - būs nākamais vīrs.

Jau no seniem laikiem gadu mijā zīlē, lejot laimes. Lej svinu vai alvu, bet senos laikos izmantoja arī vasku.

Mūsdienu Ziemassvētkos pārklājas dažādu tautu rituāli. Gandrīz katrā mājā tiek gatavots kāds seno latviešu ēdiens, pēc vāciešu tradīcijas greznota egļite, veidotas amerikāniskās dāvanu kaudzes, dziedātas kristīgās Ziemassvētku dziesmas, protams, ir ieslēgts arī televizors. Tikai nākotnē mēs redzēsim, kas vēl ar laiku būs raksturīgs šiem svētkiem!

LINDA BIELE

Impresija ar ziemeļbriežiem

Pasaule aiz mana loga atkal trīs un drebinās no aukstuma. Starp baltiem, nedzīviem sarmas ziediem rūtīs skurbinoši smaržo un deg tava smaida sarkanās magones, tava skatiena zilās vijolītes. Mans ziemas dārzs. Vai, pavasara saules kvēlo roku skauts, tas reiz neizkusīs, lai klusi aizplūstu dīgstošu lauku zaļumā un kā krāsaina upe iesūktos zemes dziļumā?

Pret pilsētas namu sienām sitas steidzīgu soļu atbalsis – papēži un pakavi klaudz uz sarmainā bruģa: drudžaini meklē, ko iesēt un iestādīt starp saltajiem leduspuķu stiebriem. Sirdspuksti zem aizpogātiem kažokiem dun dziļi kā akā. Debesu jumā sirms kalējs kaļ zvaigznes un skumst, jo ļaužu acis aizaug ar ledu un plaksti smagi slīgst pie zemes. Bet tur – nesniedzamā augstumā, tālo zvaigžņu salti zilā mirdzumā kā ragaini putni joņo ziemeļbrieži. Zvaniņi pie sudrabaini pūkainajām krūtīm skan pārāk klusi, pārāk maigi, lai spētu sasniegt zemi un ielauzties zem aizpogātiem mēteļiem slēptās sirdīs.

Kā sudraba putekšņi ziemeļbriežu kāsis jau zūd aiz torņu smailēm, un spožās kamanās tam līdzi mūsu ilgas – kā ziedoši tuksneši.

Pasaule aiz mana loga atkal stingst no aukstuma. Zemes griešanās mani nemanāmi, bet neapturami nes pretī pavasara saulei. Dārzs rūtīs kusīs, un tās kļūs tukšas. Kā kailas stepes.

Kamēr vēl ziema, mans skatiens kāpš debesīs, kur sirms kalējs kaļ zvaigznes un ziemeļbrieži spožās kamanās aiznes ilgas.

IEVA JASINSKA

Šajā numurā:

LU viesojas UNESCO ģenerālsekretārs - 2.lpp.

Ģeologu studentu aiztur policija - 3.lpp.

Vēstules Ziemassvētku vecītim - 4.lpp.

Reliģija internetā - 8.lpp.

JAUNUMI

Latvijā un LU viesojās UNESCO ģenerālsekretārs

Oficiālā vizītē Latvijā uzturējās UNESCO ģenerālsekretārs KOIČIRO MACURA.

K. Macuras kungs tikās ar Zinātņu akadēmijas pārstāvjiem un zinātniekiem, piedalījās Dainu skapja elektroniskās versijas prezentācijā un apskatīja UNESCO Pasaules atmiņas reģistrā ierakstīto Dainu skapi.

Macuras kungs tikās ar Latvijas Universitātes rektoru Ivaru Lāci, UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju (LNK) un tās programmu padomju vadītājiem, izglītības un zinātnes ministru Kārli Greiškalnu un Saeimas Ārlietu komisijas vadītāju Guntaru Krastu. Tikšanā reizē klāt bija arī kultūras ministre, UNESCO LNK prezidente Kārina Pētersone. Izglītības un zinātnes ministrijā apsprieda Latvijas izglītības politiku, Dakāras Pasaules izglītības foruma lēmumu par programmas "Izglītība visiem" īstenošanu starptautiskajā, reģionālajā un nacionālajā līmenī. Tika pārspriesta arī gatavošanās Baltijas jūras valstu reģionālajai konferencei "Izglītība visiem", kas notiks nākamā gada janvārī Rīgā.

UNSECO ģenerālsekretārs K. Macura kungs parakstās LU Viesu grāmatā

LETA

LU vadības sēdē

3. § Par "Universitātes Avīzi"

17. decembra sēdes dalībnieki (rektors: I.Lācis, mācību prorektors J. Krūmiņš, zinātņu prorektors I. Muižnieks, LU kanclers P. Fricbergs, LU direktors A. Peičs, administratīvais direktors J. Stonis, rektora palīdze I. Račko) nolēma:

1. LU vadība avīzes saturu necenzē.

2. Uzdot prorektoram I. Muižniekam izveidot komisiju LU informatīvās darbības, t.sk. LU Informācijas daļas, jaunveidojamā sabiedrisko attiecību departamenta, LU Vēstneša, LU mājaslapas un studentu radio, novērtēšanai un nākotnes attīstības modeļa veidošanai.

3. Uzdot I. Muižniekam un LU Zinātņu daļai LU zinātniskajā konferencē 2002.g. februārī izveidot sekciju par LU informatīvā nodrošinājuma problēmām.

Pedagoģijas un psiholoģijas studentiem – skaistāka bibliotēka

LU Bibliotēkas Pedagoģijas un psiholoģijas filiālei šis gads, kas teju teju noslēgsies, ir bijis gana rosīgs. Par to izvaicāju filiāles vadītāju ILONU VĒLIŅU.

- Pašsaprotama ir izglītība mūža garumā. It īpaši cilvēkiem, kuru ikdienas darbs saistīts ar mūsdienīgajām informācijas tehnoloģijām. Vai arī jūsu nodaļas darbinieces mācās?

- Jā, šopavasar mūsu nodaļas darbiniece Inga Bindre aizstāvēja bakalaura grādu bibliotēkzinātnē un informātikā. Inga Grieze mācās - ir topošā psiholoģe.

- Kā ir ar finansējumu grāmatu un jaunāko tehnoloģiju iegādei?

- Esam gandarīti, ka mūsu filiāle par piešķirtajiem līdzekļiem varēja iegādāties plašu iespieddarbu klāstu. Apbēdina tas, ka darbs pie literatūras iegādes bija pārāk sasteigts, tagad redzam kļūdas, no kurām varējām izvairīties, ja darbs būtu pārdomātāks un vairāk saskaņots ar fakultātes vadību, kā arī mācībspēkiem.

- Šogad ritēja fakultātes ēkas, arī bibliotēkas telpu, renovācija...

- Jā, par vislielāko pārbaudījumu mūsu nodaļas darbā izvērtās fakultātes ēkas renovācija, kas sākās jūnijā un ilga līdz pat rudenim. Remonts skāra arī bibliotēkas telpas: fondu zāli, lasītavu, abonementa telpu. Īsā laikā bija jāveic sagatavošanās darbi: datortehnika, kopējamās iekārtas jāpārved uz drošākām telpām, dokumentācija, kartīšu katalogi jāiepako, jānosedz lasītavas grīda, lai pasargātu mīksto grīdas segumu, bet vissmagākais darbs bija nosegt bibliotēkas fonda iespieddarbus. Toties tagad bibliotēkas telpas ir ieguvušas jaunus logus un radiatorus. Gan darbiniekiem, gan apmeklētājiem ir silti un mājīgi. Abonementa telpā izveidots jauns griestu segums. Nākamgad ir paredzēta renovācijas otrā kārta, iegūsim jaunus apgaismes ķermeņus, ugunsdrošības signalizāciju, modernizēs kanalizāciju un ūdensvadu.

- Un akreditācija?

- Tā mūsu fakultātē risinājās gana plaši: notika doktora un maģistra programmu akreditācija, Pedagoģijas un psiholoģijas institūta programmu akreditācija, Pedagoģijas un psiholoģijas fakultātes Pieaugušo pedagoģiskās izglītības centra latviešu valodas, angļu un vācu valodas pamatskolu programmu akreditācija. Akreditācijā gan fakultāte, gan bibliotēka guva pozitīvu vērtējumu. Tas īpaši gandarī tādēļ, ka komisijā piedalījās eksperti gan no Latvijas augstskolām, gan ārzemēm. Piemēram, Somiju pārstāvēja divi profesori Latviju - tādi pazīstami izglītības darbinieki kā T. Koķe, A. Špona, D. Lieģeniece un citi. Akreditācija ilga divas dienas, komisija apmeklēja Bibliotēkas galveno ēku, lai uzzinātu, kādus pakalpojumus šeit piedāvā lasītājiem, vai pieejams internets un datu bāzes, kā arī ārzemju zinātniskie žurnāli. Otrajā dienā komisija ieradās Pedagoģijas un psiholoģijas filiālē. Ekspertus interesēja studiju programmu nodrošinājums ar literatūru, interneta un datu bāzu pieejamība. Ziņojumu par filiāles veikumu gatavoja profesore D. Lieģeniece, savukārt es - pārskatu par filiāles veikumu. Gatavojoties akreditācijai, izveidojām jaunākās pedagoģiskās literatūras ekspozīciju. Noderēja nesen sagatavotais periodisko izdevumu rādītājs. Eksperti iepazina mūsu grāmatu fondu, abonementa telpas, analizēja lasītāju apkalpošanas norisi, tikās ar fakultātes vadību, tās absolventiem un studentiem. Izraisījās interesantas diskusijas, bet pēc tam eksperti nolasīja ziņojumu, kuram piemita rekomendējošs raksturs. Lēmums: akreditēt fakultāti un tās bibliotēku uz sešiem gadiem. Īpaša vērība tika pievērsta tam, kāda literatūra izmantota maģistra darbiem. Eksperti vēlējās literatūras sarakstā redzēt pēdējā laikā publicēto, kā arī norādes uz izmantotajiem interneta resursiem. Viņi pievērsa uzmanību speciālās periodikas lietojumam, augstu novērtēja pozitīvo atmosfēru bibliotēkā, draudzīgo, radošo gaisotni. Eksperti redzēto vērtēja katrs no sava viedokļa, lietderīgi bija uzklausīt visas izteiktās domas. Skats no malas allaž rosina.

VIJA APINĪTE

NESLIMOSIM

LU aptiekai - gads!

Ir pagājis gads, kopš savas durvis vēra Latvijas Universitātes aptieka, kura atrodas Rīgā, Aspazijas bulvārī 5. Aptiekas atvēršana bija saistīta ar nepieciešamību izveidot mācību bāzi LU Medicīnas fakultātes topošajiem farmaceitiem, kā arī to, ka aptieka ietilpst daudzu klasisku Rietumeiropas universitāšu sastāvā.

Aptiekai ir arī sava priekšvēsture.1923. gada 23. februārī Rīgā, Elizabetes un Tērbatas ielas stūrī tika atvērta Latvijas Universitātes aptieka. Tā pildīja ne tikai savas ikdienišķās funkcijas, bet šeit tika arī apmācīti Universitātes Ķīmijas fakultātes farmaceiti. Aptiekas štatos bija desmit farmaceiti ar augstāko izglītību un vēl 10 - 12 darbinieki. No dibināšanas laika Universitātes aptieku vadīja profesors E. Zariņš. Tā darbojās līdz 1946. gadam, vēlāk uz tās bāzes tika organizēta Ķīmijas institūta laboratorija.

Bet atgriezīsimies tagadnē. Pateicoties LU vadības atbalstam, tika izveidota aptieka, kura atbilst visām mūsdienu prasībām. Tajā apmeklētāji var saņemt visus iespējamos pakalpojumus, tiek organizēts pilnvērtīgs mācību process studentiem. Aptiekā ir ne tikai mājīga auditorija, bet arī praktisko darbu vietas 15 studentiem un telpa pasniedzējiem, kā arī datorizēta preču un naudas uzskaite, atbilstoši iekārtotas visas telpas. Pašlaik aptiekā strādā deviņi darbinieki, no kuriem seši ir farmaceiti.

Sīvā cīņā starp lielākajām Latvijas aptiekām jau pirmajā savas pastāvēšanas gadā Universitātes aptieka ieguva godpilno nosaukumu "2000. gada aptieka".

Studentiem un pasniedzējiem Universitātes aptiekā ir 5% atlaide medikamentu iegādei. Šeit iespējams bez maksas izmērīt asinsspiedienu un saņemt ārsta konsultācijas. Aptiekā izveidota arī veselīga uztura nodaļa, var pasūtīt zāļu pagatavošanu pēc ārsta receptes.

Turpinot "vecās" aptiekas tradīcijas, mēs gribētu sniegt savu ieguldījumu jaunu ārstniecisko preparātu radīšanā, dodot iespēju jaunu ideju autoriem atrast šo ideju realizētājus Latvijā un aiz tās robežām. Mēs aicinām pie sevis pasniedzējus un studentus, kuriem ir idejas un darbi farmācijas un farmakoloģijas jomā.

Diemžēl pašlaik Latvijas farmācijas rūpniecībai ir raksturīga t. s. "generic's" * ražošana. Arguments, ka licences nopirkšanai medikamenta ražošanai no ārzemju firmas nav naudas, ir attaisnojams tikai daļēji. Pašlaik netiek pilnīgi izmantotas mūsu valsts zinātnieku iespējas.

Nākotne, iespējams, pieder salīdzinoši nelielām farmaceitiskajām rūpnīcām ar mūsdienīgām, visiem standartiem atbilstošām tehnoloģijām, kuras spētu piedāvāt jaunu produkciju. Gribētos atzīmēt, ka modernas a/s "Kalceks" rūpnīcas celtniecība, kas ieplānota nākošā gada sākumā, kļūs par nopietnu stimulu LU zinātniekiem un studentiem.

Atbildot uz iespējamo lasītāju jautājumu, paskaidrosim, ka "farmaceitiskā" ideja tiek novērtēta pēc šādiem pamatkritērijiem:

- jaunā produkta specifiskā darbība un darbības spektrs;
- lietošanas drošība;
- noieta tirgus;
- ražošanas tehnoloģijas sarežģītības pakāpe;
- preklīnisko un klīnisko pētījumu apjoms;
- projekta finansiālais novērtējums.

Mums ir zināma pieredze šajā jomā, un mēs varētu sniegt konsultatīvu palīdzību, kā arī koordinēt jaunu medikamentu, uztura bagātinātāju un diētisko produktu izstrādāšanu.

Domāju, ka LU aptieka varētu sniegt savu ieguldījumu LU zinātniskā potenciāla ideju realizācijā.

Noslēgumā novēlam visam Latvijas Universitātes kolektīvam labu veselību un vairāk radošu ideju!

DMITRIJS BABARIKINS

** Zāles, kuras ražo pēc patenta darbības termiņa izbeigšanās.*

Gatavojieties konkursam!

2002. gada 22. un 23. februārī notiks mārketinga konkurss studentiem "MŪS VIENO MĀRKETINGS"

Pasākuma ietvaros ir paredzētas studentu sacensības, kā arī praktiskas lekcijas par mārketinga tēmām. Pasākumu rīko sabiedriskā organizācija "Mārketings starp teoriju un praksi" (MTP).

MTP izpilddirektors Normunds Zalpēteris: "Šī organizācija apvieno vairāku Latvijas augstskolu studentus, kuru mērķis ir uzlabot un nostiprināt savas zināšanas un praktiskās iemaņas mārketingā. Mūsu rīkotā konkursa pirmās vietas ieguvēji saņems 400 latu prēmiju un, iespējams, arī darba vai prakses iespējas kādā no pasākuma atbalstītāju uzņēmumiem."

Konkursa "Mūs vieno mārketings" mērķis ir paplašināt studentu praktiskās zināšanas mārketingā, sacensties ar citiem profesionālā un radošā jomā, kā arī dot iespēju kompānijām iepazīt spējīgākos studentus un rast radošus risinājumus savām mārketinga problēmām. Minētā pasākuma būtība ir lietišķas komandu spēles ar uzdevumiem, kuriem pamatā ir reālas mārketinga problēmas un aktuāli jautājumi kādā uzņēmumā. Komandu uzdevums ir izteikt savus priekšlikumus un idejas dotās problēmas risināšanai un prezentēt tos profesionālai žūrijai, kas vērtēs komandu sniegumu un noteiks uzvarētājus. Žūrija sastāvēs no uzņēmumu pārstāvjiem, nozares speciālistiem un augstskolu akadēmiskā personāla. Pasākuma ietvaros ir paredzētas vairāku sabiedrībā pazīstamu mārketinga, reklāmas un sabiedrisko attiecību speciālistu lekcijas. Konkurss noslēgsies ar uzvarētāju apbalvošanu un saviesīgu vakaru.

Pasākumā ir aicināti piedalīties visu augstskolu studenti, īpaši tie, kuri savu nākotni saista ar mārketingu. Lai piedalītos šajā konkursā, studentiem ir jāapvienojas četru cilvēku komandā un jāizveido reklāmas kampaņa jebkurā formātā vienai no trim piedāvātajām mājasdarbu tēmām: "Jauni iepakojumu veidi šķidrumiem", "Pagaidām neeksistējoša divu produktu kombinācija un jaunā produkta pielietojums" un "Uzturēsim Latviju tīru". Šie darbi ir jānodod savas augstskolas pašpārvaldei vai arī LU Ekonomikas un vadības fakultātes studentu pašpārvaldei. Mājasdarbi jāiesniedz līdz 1. februārim, un līdz 5. februārim komandas uzzinās, vai ir kvalificējušās divu dienu ilgajai mārketinga spēlei.

MTP aicina visus interesentus, kuriem šķiet pievilcīga ideja paplašināt zināšanas mārketingā un nopelnīt balvas, piedalīties konkursā "Mūs vieno mārketings".

Plašāku informāciju jūs varat iegūt savā studentu pašpārvaldē, sekojot informācijai augstskolās, kā arī pie pasākuma koordinatores LĪGAS BESERES – Mob. tālr.: 9464845.

RUNĀ STUDENTI

Ģeologu aiztur policija...

Šķiet, diezgan plaši ir izplatīts viedoklis, ka "atraitnes dēlu" laiks pagājis. Studenti nav gatavi patiesi ziedoties uz zinību altāra, kur nu! Mūsu jaunā paaudze vēsi aprēķina, kurā fakultātē stāties izdevīgāk, un tad cenšas ar iespējami mazāku piepūli tikt pie bakalaura diploma. Tomēr kāds gadījums ne visai senā pagātnē pierāda, ka ir censoņi, kuri zinātnes labad gatavi uz visu.

Sākās viss nevainīgi – ar ģeoloģijas studentu ekskursiju pa Rīgu, kuras mērķis – iepazīt ēku apdarē izmantotos iežus. Pēc vairāku celtņu izpētīšanas ap 30 cilvēku lielā grupa nonāca pie Kongresu nama. Ak, šī gaišā ēka, no kuras tik daudz kultūras dvesmu sajusts! Arī tās apšuvums saulainos toņos – nelielas dolomīta plātnes. Un tieši ar dolomīta plātnēm sākās kāda ģeologa sāpju ceļš. Viņš, godprātīgi darīdams to, ko katrā nodarbībā prasa pasniedzējs, proti, noteikdams minerāla cietību pēc Mosa skalas, ar naglu veica dažus iešvīkājumus vienā no plātnēm. Mēs, citu zinātņu apguvēji, varam tikai iztēloties to prieka vilni, kas uzbango ģeologa krūtis, jaušot savu zinību apstiprinājumu dabā – jā, tiešām, cietība 3! Un sajūsmas apmiglotais skats pat nemanīja tuvojamies divus bargus vīrus ar uzrakstu "Policija" uz muguras... līdz rupjas rokas jauno studentu satvēra aiz skausta un aizrāva nezināmajā.

Pārējai grupai tas bija smags trieciens. Uzbangoja sašutuma viļņi. "Dekānam ir jāziņo, dekānam! Ņē, pašam rektoram ir jāzvana!" sauca viena balss, kamēr kāds cits nervozi šķirstīja piezīmju blociņa lapas. "Man ir pazīšanās Latvijas radio; par to nevar klusēt!", un turpat blakus cits: "Es zvanu uz "Dienu", man tur viens pazīstams žurnālists!" Jā, žēl, ka pie Kongresu nama bija tikai kameras, nevis noklausīšanās ierīces, jo, tādus tekstus dzirdot, policejiskās varas gūsteknis droši vien nekavējoties tiktu atbrīvots. Diemžēl mūsu spēki bija par vājiem, un bargos likuma pārstāvjus nenobiedēja arī visu 30 ļaužu došanās pa biedra pēdām. Te nu bija mācība nākamajām paaudzēm – dodoties ekspedīcijā, lai arī pilsētas centrā, jāņem līdzi ģeologa āmurs, jo šis priekšmets varētu būt pietiekami nopietns arguments sarunās ar municipālo policiju, it sevišķi ielikts jaunu, zaļoksnu (vēl nenobadinājušos) pirmkursnieku rokās.

Tomēr ģeologa āmura nevienam nebija, arī docentam, kurš tika speciāli izsaukts pārrunu vešanai. Viņam gan bija neizsīkstoša pacietība skaidrot Rīgas municipāļiem, kas ir ģeologu ekspedīcija, kas ir minerālu cietība un cik nenozīmīga uz pasaulē notiekošo katastrofu fona ir viena naglas švīka. Tomēr pasniedzēja vārdi izskanēja tukšumā, jo, cik varēja noprast, formās tērptie vīri nezināja, kas ir ģeoloģija, un šāda zināšanu roba aizpildīšanai vajadzīga nopietna pieeja un vismaz maģistra grāds pedagoģijā.

Rezultāts bija visai neiepriecinošs neveiksmīgā studenta maciņam. Lai izvairītos no pārvešanas uz policijas iecirkni, nācās šķirties no sarkanīgas naudaszīmes, un vienīgais mierinājums bija apziņa, ka iekšlietu struktūrām radās zaudējumi nosvilinātā benzīna dēļ, kurš bija nepieciešams augstākstāvošas amatpersonas atbraukšanai – neviens no Kongresu nama apsargātājiem neprata izrakstīt kvīti...

Tikmēr pārējie ekspedīcijas dalībnieki sagaidīja savu biedru ar tik skaļām gavilēm, it kā viņš būtu iznācis no Kalkutas Melnās alas. Un turpmāk ikviens ģeologs saviem bērniem un bērnubērniem stāstīs:

"Nosakot minerāla cietību, pārliecinies, vai tuvumā nav novērošanas kameru. Un turi pa rokai desmit latus – ja nu kas..."

ANETE POŠIVA

LU SP PRIEKŠVĒLĒŠANU KAMPAŅAS NORISE SZF

Dažu politoloģisku aspektu analīze

Jau atkal ir pagājis viens Latvijas Universitātes Studentu padomes (LU SP) darbības termiņš, un loģisks tā noslēgums - atnākušas jaunas vēlēšanas. Arī man kā politikas zinātnes studentam man LU SP vēlēšanas ir interesantas no politoloģiskā aspekta, kas var ne tikai sniegt atbildes uz daudziem situacionāla un arī eksistenciāla rakstura jautājumiem, bet, paradoksāli, – vēl uzdot tādus, uz kuriem atbildes nav meklējamas šinī rakstā. Mana interese saistās ar tā saucamo sarakstu jeb partiju izveidi un dažiem sarakstu dalībnieku politisko tehnoloģiju aspektiem. Raksta gatavošanā tika izmantotas tiešās novērošanas un tā saucamās ekspertu jeb elites aptaujas metodes.

Jautājums – kā tad tiek veidoti saraksti vēlēšanām - ir visai intriģējošs, tāpēc to uzdevu vienam šo procedūru izgājušam cilvēkam, kuru vārdā nesaukšu, lai mani vēlāk neapvainotu netiešā vēlēšanu aģitācijā. Atbilde bija apmēram tāda – "Nu, es aizgāju uz LU SP un izdomāju, kurā sarakstā es gribu, un viņi mani piereģistrēja..." Neteikšu, ka biju pārsteigts, jo tāds apzīmējums neatspoguļotu manas īstenās izjūtas. Tomēr pie malas izjūtas – politologam ir jābūt aukstam un objektīvam, kā Makss Vēbers teica par ierēdņiem – *sine ira et studio* – bez dusmām un paša ieinteresētības. LU SP oficiālajā mājaslapā apstiprinājumu šādiem izteikumiem neguvu, toties tur publicētajā LU SP Satversmē atradu norādi, ka vēlēšanu kārtība ir reglamentēta īpašā nolikumā. Tādējādi es aizdomājos par gadījumiem, kad pat visai demokrātiskas organizācijas, kuras ir dibinātas un darbojas tikpat demokrātisku mērķu labā, šinī gadījumā - pārstāvēt LU studentus gan Latvijā, gan ārvalstīs – var birokratizēties, apaugt ar papīra kalniem, nolikumu un kārtības ruļļu biezokni, kas savukārt rada pamatu bailēm par organizācijas oligarhizāciju, ar to izprotot, ka organizācijas vadāmība un kontrolējamība, kā arī vienkārši (pie-) iekļūšana tajā var kļūt ar īpašām priekšzināšanām neapveltītam studentam visai problemātiska *(par oligarhizāciju – Robert Michels. Political Parties: A Sociological Study of the Oligarchical Tendencies of Modern Democracy)*. Par LU SP elitarizāciju tika spriests īpašā diskusijā, šinī jautājumā man ir īpašs viedoklis, bet, tā kā tas neattiecas uz manis iztirzāto tēmu, to neizklāstīšu.

Tika aptaujāti arī daži citi kandidāti, kuri lielos vilcienos apstiprināja jau minēto versiju par saraksta veidošanu kārtību. Secinājumi par šo studentu pārstāvniecības veidu ir šādi: pirmkārt, saraksts vai partija LU SP vēlēšanām neatbilst ne Morisa Diveržē (Maurice Duverger. Political Parties: Their Organization and Activityin the Modern State), ne Džovanni Sartori (Giovanni Sartori. A Sociology of Parties: A Critical Review), ne kādu citu partiju pētnieku teorijām. Tātad šis ir izņēmums, kas neiekļaujas nevienā teorētiskā rāmī jeb satvarā. Taisni vai varētu ieteikt saviem kolēģiem gan no Politikas zinātnes nodaļas, gan no Socioloģijas un no Komunikāciju nodaļas pievērst uzmanību šim politoloģiskajam retumam.

Pārējos secinājumus gribētu atstāt līdz galam neizteiktus, norādot savu domu gaitu tikai ar konkrētu jautājumu palīdzību. Vai šī sarakstu veidošanas kārtība patiešām ir pati demokrātiskākā? Proti, vai studenti, kuri individuālā kārtā reģistrējas kādā sarakstā, ir kopēju studentu interešu atspoguļotāji vai viņi atspoguļo savas intereses. Izvēršoties - vai viņi pārstāv kādas fakultātes studentu intereses vai arī tur ir nokļuvuši tikai tāpat – negadījuma dēļ.

Vai ir godīgi rīkot tā saucamās proporcionālās vēlēšanas visā LU? Vai nebūtu demokrātiskāk rīkot mažoritāras vai proporcionālas vēlēšanas katrā fakultātē, tādējādi ievēlot vismaz katras fakultātes studentu interešu pārstāvjus, ja ne kādas studentu interešu grupas pārstāvjus?

Summējot – vai nav laiks pārdomāt eksistējošo LU SP vēlēšanu nolikumu? Es aicinu uz diskusiju visus, kuriem rūp tāda vērtība kā demokrātija. Mainīt nolikumu nav pašmērķis, bet patiesas rūpes par to, lai LU SP patiesi spētu artikulēt visu vai vismaz lielākās studentu daļas intereses, mazinātu aizdomas par elitārismu un veicinātu studentu politisko aktivitāti.

Otrais priekšvēlēšanu norises aspekts, kurš radīja manī interesi, ir tieši priekšvēlēšanu politiskā aģitācija, kas ir tiešs jautājums par katra saraksta politiskajiem tehnologiem, viņu gaumi, priekšstatiem par vēlētāju un tā (es apzināti lietoju vietniekvārdu, kas norāda uz līdzību ar objektu) vajadzībām (vai interesēm?), politisko kultūru un izglītības līmeni. Lielu lomu spēlē arī polittehnologu uzskati un priekšstati par sabiedrisko attiecību lauciņu.

Raksts top pašas priekšvēlēšanu kampaņas agrīnajā stadijā, kad, iespējams, aģitācija nav tik izteiksmīga, un es patiesi ceru, ka polittehnologi gardāko kumosiņu taupa pašai vēlēšanu dienai, lai arī īstas pārliecības par to nav.

Par spīti tam, ka Latvijā, kā to atzīst vietējās autoritātes, pastāv neattīstītā (parochial) politiskā kultūra (par politisko kultūru vispār – Gabriel A. Almond and Sidney Verba. The Civic Culture Revisited), studentu auditorija polittehnologiem varētu būt visai nepateicīga, jo studentiem kā sociālai grupai ir relatīvi augsts inteliģences un intelekta līmenis, kas varētu sarežģīt studentu "apvešanu ap stūri" ar muļķīgiem solījumiem vai šokolādi un banāniem. Tomēr vismaz politisko reklāmu līmenis un tikai vizuālais noformējums liecina par kaut ko pretēju. Vai nu sarakstu polittehnologi ir bez gaumes, stila un atbilstošas izglītības, vai arī vēlētāji ir visai viegli pakļaujami, kad pat ar primitīviem saukļiem un neandertālieša cienīgu vizuālo noformējumu apdrukāts papīra gabals uz viņu var atstāt fatālu iespaidu. Vai arī abi faktori kombinējas. Un vislielākais izbrīns man bija par to, ka šāda paskata plakātveidīgi papīra gabali tiek producēti un izlikti nākamo polittehnologu kalvē – Sociālo zinātņu fakultātē.

Norādīšu arī uz īpatnēju parādību, ka dažās valstīs, kurās politiskā reklāma nav atļauta, tiek plaši praktizēta politisko kandidātu tikšanās ar vēlētājiem. No vienas puses, vēlētājs iepazīstas ar politisko platformu un kandidātu personīgi, bet, no otras puses, kandidāts iegūst unikālu iespēju uzzināt, kas patiesi satrauc un dara rūpes vēlētājam. Divvirzienu informācijas kustība. Protams, ja abi to vēlas.

Sarakstos redzami cilvēki, kuri vēlēšanās piedalās ne jau pirmo gadu. Ir arī tādi, kuri pagājušogad netika ievēlēti. Var, protams, uzdot elementāru jautājumu – vai tad patiešām nebija iespējams mācīties no pagājušā gada kļūdām? Patiesi, var jau būt, ka kāds man tagad atbildēs ar jau nozelēto Hēgeļa frāzi, ka vēsture rāda, ka no vēstures (tātad arī no kļūdām) neviens neko nav iemācījies.

Galvenais secinājums, ko var izdarīt no šāda veida improvizētas analīzes, ir, tāds, ka kaut kas ir jāmaina un pašiem jāmainās. Es norādīju uz, manuprāt, galvenajām nebūšanām, kas ir saistītas ar LU SP priekšvēlēšanu un vēlēšanu norisi Sociālo zinātņu fakultātē. Ceru, ka aktīvas diskusijas gaitā tiks rasti ja ne risinājumi, tad vismaz celta studentu politiskā aktivitāte, kas ir mans galvenais mērķis.

PĒTERIS TIMOFEJEVS,
LU SZF Politikas zinātnes
II kursa students

JŪSU ZINĀŠANAI

Eirofakultāte izsludina Tiesību zinātnes studiju programmas projektu konkursu

Universitātē ir sācies darbs pie tiesību zinātņu studiju programmas reformas, kuru paredzēts pabeigt 2002.gadā. Arī Eirofakultāte vēlas atbalstīt Latvijas Universitātes Juridisko fakultāti, veicinot diskusiju par to, kā izveidot augstiem starptautiskiem standartiem atbilstošu tiesību zinātnes studiju programmu Latvijas Universitātē bakalaura un maģistra līmenī saskaņā ar Boloņas deklarāciju vai no tās atšķirīgu. Tāpēc Eirofakultāte ar Juridiskās fakultātes atbalstu izsludina konkursu, kura ietvaros tiks piešķirtas balvas pa labākajiem tiesību zinātnes studiju programmas projektiem.

Iesniedzamais projekts, kurā jāapraksta studiju saturs un ieviešanas problēmas, nedrīkst pārsniegt 15 lappušu apjomu + pielikumā ietverts studiju programmu pamatstudijām un maģistrantūrai.

Projektus var iesniegt aizlīmētā aploksnē Eirofakultātē, Raiņa bulv. 19, 101. telpā to adresējot Eirofakultātes direktoram Dr. Gustav Kristensen ar atzīmi "Tiesību zinātnes studiju programmas projektu konkursam".

Termiņi:
2002. gada 15. februāris - priekšlikumu iesniegšana vērtēšanas komitejām, 2002. gada aprīlis - tiesību zinātnes studiju programmas reformai veltīta konference.

Dalībnieki:
Latvijas Universitātes mācībspēki un studenti, individuāli vai grupās, kā arī visi citi, kas ieinteresēti juridiskās izglītības attīstībā.

Vērtēšanas komitejas
Vērtēšanas komisiju koordinators - Eirofakultātes direktors Dr. Gustav Kristensen.

Pirmā komiteja: Dr. Hans Wildberg, Eirofakultāte, Dr. Nis Jul Clausen, Odenses universitāte, Dānija Dr. Jurgen Kohler, Eirofakultātes Akadēmiskās padomes priekšsēdētājs Dr. Dr.h.c. Norbert Reich, Rīgas Juridiskās augstskolas rektors Egils Levits, Eiropas Cilvēktiesību tiesas tiesnesis.

Otrā komiteja: Pieci LU tiesību studenti, tai skaitā studenti, kas apgūst Eirofakultātes kursus tiesību zinātnē.

Balvas
Pirmā komiteja: pirmā balva 1200 eiro un otrā balva 600 eiro, otrā komiteja: pirmā balva 600 eiro un otrā balva 300 eiro. Abas komitejas darbojas neatkarīgi viena no otras. Tādējādi maksimālā iespējamā balva ir 1800 eiro.

Jautājumu vai neskaidrību gadījumā lūdzam vērsties pie Dr. Hansa Vildberga Eirofakultātē (tālr. 7034375, *hjwildberg@eurofaculty.lv, www.eurofaculty.lv*)

AVĪZEI BŪS 80

"Es esmu bagāts.
Man pieder viss,
Kas ar mani ir noticis..."
(M.Čaklais)

Šīs visai populārās dzejas rindas liekas piemērotas, domājot arī par "Universitātes Avīzē" pavadīto laiku. Redakcijas darba iemaņas, pieredze, cilvēki, notikumi... Vēl visa kā tik daudz.

Nu jau aiz trejdeviņiem kalniem palikusi šķiet diena, kad "UA" (tolaik "Padomju Studentā") izlasīju sludinājumu, ka tiek meklēts korektors. Ar nelielu sirds drebēšanu devos uz Universitātes galveno māju. Tā šis ceļš kļuva par neatņemamu dzīves sastāvdaļu visu studiju laiku un vēl kādu brīdi pēc tam.

Katram ķirsim, protams, ir savs kauliņš. Tomēr prātā spilgtāk saglabājies priecīgais, patīkamais, labais.

Mazliet pat lepojos, ka man ir bijusi iespēja piedalīties avīzes pārtapšanā, kad tā no diezgan pelēka un plāna "Padomju Studenta" kļuva par nesalīdzināmi tīkamāka izskata un satura "Universitātes Avīzi". Priecājos, ka esmu strādājusi kopā ar ļoti jaukiem cilvēkiem, sastapusi kolorītas personības. Protams, esmu gandarīta par to, ka darbs "UA" man ir sagādājis daudz prieka.

Svētku reizē no sirds vēlu, lai "UA" dzīvo ilgu un radoši bagātu dzīvi. Jauki, ka avīzi var lasīt internetā, tomēr ceru, ka tā nebeigs pastāvēt savā sākotnējā izskatā – aptaustāmas, apmīļojamas, pēc papīra smaržojošas un šķiramas avīzes veidolā.

Lai "UA", tās darbiniekiem, labvēļiem un lasītājiem gaiši Ziemassvētki un dzīvespriecīgs Jaunais gads!

LINDA VAITS

P. S. Linda nepiemin, ka redakcijā strādāja arī viņas draugs, šobrīd Jāniša un Matīsiņa tētis – Jānis Vaits. Viņš ieradās pirmais. Kopā ar studiju biedru no Juridiskās fakultātes atnesa rakstu par Lāčplēša dienu. Studentiem netipiski nopietni, bet interesanti.

Patlaban Linda pilda māmiņas pienākumus, bet Jānis ir nopietns jurists.

Linda un Jānis "Universitātes Avīzes" neformālā pasākumā 90. gadu sākumā

VĒSTULES

... Ziemassvētku vecītim ...

...spilgtākās bērnības atmiņas par laiku, kad viskarstākās vēlēšanās tika uzliktas uz papīra, lai kādā vakarā nonāktu priekšnamā uz čībām. Pāris naktis tās tur stāvēja, jo Ziemassvētku rūķiši tā uzreiz nevarēja apstaigāt visas mājas, lai tās savāktu. Bet tad kādu rītu vēstulišu vairs nebija ... Parasti Ziemassvētku vakarā lūgumi arī piepildījās. Zem egļites bija tieši tas, ko sirsniņa kārojusi ...

Šoreiz vēstules Ziemassvētku vecītim rakstīs pieaugušie. Tieši tādēļ tās vairāk līdzināsies aizejošā gada izvērtējumam. Pārdomām par savu vietu tajā. Par to, kas bluķī dedzināms, kas kalnā - uz nākamo gadu - veļams. Šo vēstuļu Ziemassvētku vecīši būs paši to rakstītāji. Viņi, Universitātes redzamākās figūras, spožās liesmās dedzinās šīgada likstas, lai to spilgtajā gaismā mēs visi varētu paieties tuvāk viņu (un varbūt arī paši saviem) nākošā gada sapņiem...

IVARS LĀCIS, LU rektors

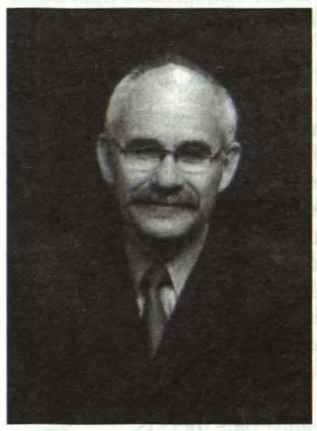

Šajā gadā Latvijas Universitāte kļuva par Baltijas Universitāšu asociācijas prezidējošo universitāti, bet es kā rektors – par šīs asociācijas prezidentu. Esam pabeiguši arī akreditāciju un saņēmuši vairākus starptautiskus novērtējumus, kuros mums ir uzrādītas kā darba nepilnības, tā arī augšanas iespējas.

Teikt, ka viss ir kārtībā, nevar. Ir jāgrib pilnveidoties. Mēs ik pa brīdim vēl pieļaujam brāķus, tādēļ par 2002. gada galveno mērķi ikvienā darbavietā būtu jāizvirza kvalitāte. Ziemassvētku vecītim varētu lūgt palīdzību atkārtotā Latvijas Universitātes Studentu radio programmas izveidē. Pirmais mēģinājums neizdevās, bet arī stikla kalnā pēc princesītes kāpa vairākkārt...

Universitātē ir gaidāmas arī ārēju apstākļu izraisītas pārmaiņas, proti, pāreja no četru uz triju gadu bakalaura programmām. Tas nenotiks viena gada laikā, bet pamats tiks ielikts tieši 2002. gadā.

Mums ir būtiski jāpalielina studējošo skaits doktorantūras studiju programmās. Visos sektoros ir vajadzīgi jauni spēki. Ir jāspēj sevi tā pasniegt pasaulei, lai pie mums brauktu vairāk studentu no ārzemēm. Šeit vecītim ir jālūdz palīdzēt arī mūsu profesoriem angļu, franču un citu svešvalodas prasmju uzlabošanā. Ja vēlamies, lai mūs vērtētu augstāk, programmas ir jāprot novadīt vairākās valodās. Dažu gadu laikā profesoru skaits ir jādubulto, tādēļ droši vien mums vajadzēs nodarboties ar profesoru importu.

Ja vecītim varētu lūgt vēl kādu lietu, tad lai viņš novēl veiksmi Tokijas fonda projektam, kurā mums ir labas iestrādes jau šogad, bet rezultātus ceram sagaidīt jaunajā gadā.

KASPARS BALODIS, LU Juridiskās fakultātes dekāna v. i.

- Dekāna amatā esmu saskāries ar tiem darbiem un pienākumiem, kurus arī biju gaidījis. Varu teikt, ka man patīk strādāt šajā amatā. Tas, ka vecuma ziņā esmu jaunākais fakultātes vadītājs Universitātē, drīzāk ir bijis pluss. Šī pusgada laikā esmu jutis arī atbalstu no kolēģiem.

Attiecībās ar studentiem, izņemot dažus gadījumus, mūsu fakultātē pastāv labs klimats. Tajās nav ne pārmērīgas distances, ne arī nevajadzīgas biedrošanās. Mūsu fakultātē ir arī ļoti aktīva studentu pašpārvalde, ar kuru man ir izveidojusies laba sadarbība.

Gadījums, kurā aizdomās par dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu tiek turēts mans bijušais kolēģis Ilgvars Krastiņš, ir šīgada nepatīkamākais notikums. Fakultātei bija diezgan grūti tikt galā ar šo lietu, bet, kā jau ir pierādījusi šīgada uzņemšana, paliekošas sekas nākotnē tas neatstās.

Ļoti sasāpējis jautājums ir mūsu auditoriju remonts. Ir zināms, ka studentu vēlēšanās studēt nav tik liela, ja auditorijās ir vecas mēbeles, noplukušas sienas un nav gaisa, ko elpot. Es ceru, ka nākošajā gadā mums izdosies panākt ievērojamus uzlabojumus tieši šajā jomā.

GVIDO STRAUBE, LU Vēstures un filozofijas fakultātes dekāns

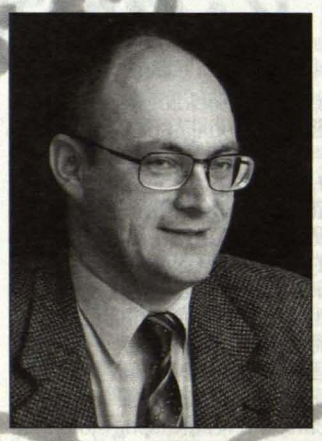

- Interesantākā lieta ir tā, ka šis gads man ir bijis pilns ar jaunumiem. Tas ir pirmais gads dekāna amatā. Varu teikt, ka šīgada laikā ir izmainījusies mana attieksme pret Universitāti. Esmu kļuvis par savas fakultātes patriotu. Ja agrāk es gāju pa kāpnēm un zemē nomestu papīru paspēru tālāk, tad tagad to paceļu un iemetu papīrkurvī.

Aktuālākā lieta, kas šī gada garumā tika risināta, bija fakultātes sasāpējušais finansiālais stāvoklis, proti, lielais parāds, kas bija izveidojies fakultātes dalīšanas procesā. Te liels paldies jāsaka Universitātes vadībai, kas centās šo problēmu risināt. Pašreiz mēs laikam esam tanī stadijā, kad tā ir atrisināta.

Kā lūgums Ziemassvētku vecītim varētu izskanēt vēlme, lai Universitātes vadība pēc iespējas ātrāk atrisinātu pasniedzēju algu jautājumu. Es šaubos, vai vēsturnieku un filozofu pasniedzēji ir nekvalitatīvāki par dažu citu fakultāšu mācībspēkiem, kas varbūt lielā mērā nodarbojas ar kvantitātes dzīšanu kaut kādas produkcijas ražošanā, neradot kvalitāti.

Latvijā šobrīd ir tā labā situācija, kad ir ļoti labos amatos ļoti daudz cilvēku, kuri nāk no šīs fakultātes. Manuprāt, šī fakultāte dod universālu izglītību un tās studenti vienmēr būs konkurētspējīgi darba tirgū.

ULDIS KONDRATOVIČS, LU Bioloģijas fakultātes dekāns

- Ir zināms, ka mēs esam samērā maza fakultāte. Tajā ir tikai aptuveni 300 studentu. Toties mēs cits citu labi pazīstam un kopā jūtamies kā viena liela ģimene. Studentiem, piemēram, nav nekādu problēmu satikt dekānu un parunāties par dažādām problēmām. Es domāju, arī pasniedzēju kolektīvs mums ir ļoti mīļš un jauks. Mēs visi cenšamies turēties kopā.

Šajā gadā ir bijis jāuzzina šausmīgi daudz līdz tam nezinātu lietu. Bija jāsaskaras ar problēmām, kas saistītas ar fakultātes finansu lietām, ar personāla attīstības jautājumiem. Gads ir pagājis, un, ja veiksmīgi, bez jebkādiem starpgadījumiem pienāks 28. decembris, es varēšu uzskatīt, ka mans pirmais gads dekāna amatā ir bijis veiksmīgs.

Runājot par atalgojumu - tas, protams, nav mazsvarīgs. Ir ļoti patīkami, ja, tuvojoties algas dienai, nav jāknapina pēdējais santīms. Tomēr uz savas ādas es izjūtu, ka brīdī, kad esmu auditorijā un sāku sarunu ar studentiem, visas ikdienišķās problēmas piemirstas. Un tas laikam manā darbā ir pats jaukākais. Studentu sapratne un atbalsts, ko līdz šim esmu sajutis ikvienā brīdī un vietā.

Nozīmīgākais 2002. gada notikums, kurā palīdzēt varētu pats Ziemassvētku vecītis, būs 13. Starptautiskā Bioloģijas olimpiāde, kas jūlijā notiks Latvijā. Par godpilno uzvarētāja titulu mums būs jācīnās 42 valstu konkurencē. Latvijas Universitāte mums līdz šim ir ļoti palīdzējusi, un ceru, ka Ziemassvētku vecīša izskatā palīdzēs arī nākamgad.

ILZE BRINKMANE, LU izdevuma "Universitātes Avīze" galvenā redaktore

- Jauki, ka Latvijas Universitātes administrācijā jūtama vēlme sakārtot nesakārtoto. Arvien biežāk sevi piesaka mecenātisms. Veidojas stipendiju fondi, lai "atraitnes dēli" varētu studēt. Tas iepriecina.

Toties mani vienmēr ļoti samulsina, pat paralizē klaja nekaunība. Nekā iepriecinoša nav, ja uz kādu jautājumu ilgstoši nevar saņemt atbildi vai tevi "noliek zemāk par zāli". Nekad nav patikuši cilvēki, kas nerunā skaidru valodu, bet kuriem patīk pīt intrigas, kaut ko risināt aizmuguriski. Manuprāt, šādiem cilvēkiem pašiem nav tīra sirdsapziņa, tādējādi viņi "mazgājas balti", vai viņus moka kompleksi. Tenkas, baumas un tamlīdzīgas lietas parasti rodas no neinformētības, atklātas sarunas trūkuma.

Iespējam ka tas bija Ziemassvētku vecītis, kuram radās ideja Latvijas Universitātes galvenās ēkas logos Ziemassvētku gaidās iedegt gaismiņas. Tās cerīgi silda prātu un dvēseli.

IRĒNA ONDZULE, LU Zinātņu un tehnikas vēstures muzeja vadītāja

- Man vienmēr ir pietrūcis laika, tādēļ Ziemassvētku vecītim es lūgtu, lai diennakti būtu vairāk par četrdesmit astoņām stundām.

Salīdzinot ar citiem gadiem, kad Vēstures muzejam nav bijis pat piemērotas izstāžu zāles, šis gads bija ļoti ražīgs - jaunizremontētajās muzeja telpās tika izveidotas četras izstādes par dažādām tēmām mūsu *Alma mater* vēstures lappusēs.

Man ir kolosālas attiecības ar studentiem, kas nāk uz muzeju un interesējas gan par studentu organizācijām, gan Universitātes vēsturi. Ļoti labas attiecības ir arī ar Studentu padomi, kas pie manis uz izstādēm bieži ved savus ārzemju ciemiņus .

Dažādas nebūšanas nākas piedzīvot ar cilvēkiem, kas augstskolas sienās neprot elementāri uzvesties. Uz svaigi krāsotām sienām tiek atstātas zābaku švīkas. Izremontētajās Universitātes telpās turpinās smēķēšana tam neparedzētās vietās, bet apkopēju aizrādījumi ar rupjībām tiek ignorēti.

Būtu ļoti svētīgi, ja Ziemassvētku vecītis palīdzētu studentiem saprast, ka ne jau darbs, ko cilvēks dara, viņu pazemo. Arī apkopēja ir cienījams cilvēks, kurš gādā, lai studentiem būtu tīras telpas, lai viņi tajās justos omulīgi.

GITA LIEPIŅA

STIPENDIJA

Vitāla Lejiņa fonds LU

VITĀLS LEJIŅŠ (25.08. 1950. – 04.03.1997.) mācījās Latvijas Universitātes Ekonomikas fakultātē no 1972. līdz 1977. gadam, pēc studijām kļuva par pasniedzēju šai fakultātē. No 1980. līdz 1984. gadam mācījās aspirantūrā Maskavas Finansu institūtā, kuru sekmīgi beidza, un 1984. gada aprīlī viņam tika piešķirts ekonomikas zinātņu kandidāta grāds.

Pēc aspirantūras beigšanas V.Lejiņš turpināja strādāt EIMAO katedrā par vecāko pasniedzēju un no 1987. līdz 1995. gadam – docenta amatā. Universitātē lasīja lekcijas un vadīja seminārus ekonomikas informātikā, programmēšanas valodās, vadīja diplomdarbus un recenzēja bakalaura darbus. Bija aktīvs studentu sabiedriskās dzīves organizētājs, atzīts tajā laikā populāro studentu celtnieku vienību organizētājs un vadītājs. Ar viņa līdzdalību uzbūvētas daudzas dzīvojamās mājas un citas būves gan Latvijā, gan Krievijas pilsētā Gagarinā.

Paralēli pasniedzēja darbam V.Lejiņš pievērsās uzņēmējdarbībai, izveidoja firmas "Radix" un "Inter Rīga", kas kļuva par "Canon" tehnikas oficiālo izplatītāju, tirdzniecības salonu "R", bija Rīgas Komercbankas valdes loceklis.

V. Lejiņš ne tikai sekmēja mūsdienīgu darba biroju veidošanu daudzās firmās un to apgādi ar modernu tehniku, bet arī sniedza palīdzību fakultātes mācību bāzes pilnveidošanai. Vitāls bija darba biedru, Universitātes pasniedzēju un studentu cienīts un mīlēts, vienmēr atsaucīgs, laipns un dāsns.

Vitāls Lejiņš mira pēkšņi, radošo spēku pilnbriedā. Viņa māmuļa un draugi ir nolēmuši daļu no viņa atstātā mantojuma izlietot, lai izveidotu šo fondu un tādējādi sekmētu jauno ekonomistu – topošo zinātnieku un uzņēmēju izaugsmi.

(No "Vitāla Lejiņa fonda" statūtiem)

*

Šogad Ekonomikas un vadības fakultātē kārtējo reizi tika sveikti Vitāla Lejiņa fonda stipendiāti. Tika piešķirtas 17 prēmijas – kursa darbu, bakalaura darbu un maģistra darbu grupā. Uz sarunu par fondu un Vitālu Lejiņu aicināju Ekonomikas un vadības fakultātes dekāna vietnieku mācību darbā docentu Juri Brenci.

- Kāds bija fonda dibināšanas aizsākums?

- Vitāls Lejiņš bija Ekonomikas fakultātes pasniedzējs, tad uzsāka savu biznesu, viņam bija savs uzņēmums. No dzīves viņš aizgāja pēkšņi, 48 gadu vecumā. Visu savu mūžu viņš bijis saistīts ar Universitāti, un māte vēlējās saglabāt dēla piemiņu. Viņa bija fonda iniciatore un nāca ar savu materiālo ieguldījumu fondā. Fakultāte, bez šaubām, šo ideju atbalstīja, nodibināja to kā atvērto sabiedrisko fondu. Tādējādi jebkurš, kas vēlas atbalstīt fondu, var dot tam savu ieguldījumu. Fakultāte pēc iespējas popularizē šo fondu, aicinām uzņēmējus. Viens no lielākajiem fonda atbalstītājiem ir bijušais Vitāla Lejiņa kursabiedrs Aivars Lembergs. Lielu mūža daļu viņi pavadījuši kopā kā studenti un kā draugi.

Šogad ir bijis liels pretendentu skaits, ir 17 prēmijas, un domāju, ka nākamgad šis skaitlis varētu būt vēl lielāks. Fonda stipendijai var pieteikties līdz 35 gadu vecumam.

- Kādi ir prēmēšanas kritēriji?

- Vērtētāji ir fonda valdes locekļi. Darbus vērtējam pēc to satura – pēc problēmas aktualitātes, cik pamatīgi problēma ir izskatīta, kādi materiāli izmantoti. Pie vienota slēdziena komisija nonāk apspriežoties. Jāiesniedz iepriekšējā mācību gada darbi, tie tiek reģistrēti un uz stipendiju nevar tikt pieteikti atkārtoti.

Ņemot vērā fakultātes studentu lielo skaitu, pieteikumu varētu būt arī vairāk. Domāju, ka daudzi studenti neapzinās stipendijas nozīmīgumu, nenovērtē to. Pieteikumu skaits uz stipendiju nākotnē varētu pieaugt; līdzīgu piedāvājumu fakultāšu iekšienē nav nemaz tik daudz.

- Kāda jums pašam palikusi prātā Vitāla Lejiņa personība?

- Viņš bija unikāla personība, ļoti atvērts, dvēselisks, sabiedrisks, ar lielu humora izjūtu. Pēc dabas Vitāls Lejiņš bija sabiedrības dvēsele, pēc būtības – organizētājs. Ir tādi cilvēki, kam tas dots no dabas, un viņš tāds bija. Nekad neredzējām viņu nomāktu, pēc tikšanās jebkurš varēja justies kaut nedaudz labāk. Arī studentu vidū viņš bija ļoti cienīts.

Savulaik studentu celtnieku vienībās Vitāls Lejiņš bija viens no populārākajiem cilvēkiem, viņa vārdā ir nosaukta iela. Lai nu kāda valsts vai sistēma tā bija, par velti ielu nosaukumus nepiešķir… Viņu zināja visā Padomju Savienībā.

Mēs strādājām vienā katedrā, beidzām vienu specialitāti – ekonomiskās informācijas mehanizēto apstrādi. Kad Vitālam Lejiņam jau bija savs privātais bizness, viņš atbalstīja Ekonomikas fakultāti materiāli – ar viņa palīdzību tajā pirmo reizi parādījās moderni datori. Domāju, ka pēc pārmaiņu laika 90. gados viņš atkal būtu atpakaļ Ekonomikas fakultātē un saites ar to netiktu sarautas. Kad Vitālam viņa uzņēmumā vajadzēja jaunus darbiniekus, viņš nāca uz Ekonomikas fakultāti un interesējās, vai nav kādi spējīgi studenti, kas pie viņa varētu strādāt praksē. Daudzi mūsu studenti bija viņa darbinieki.

- Vai esat izteikuši pateicību Vitāla Lejiņa mātei?

- Jā. Vitālija Lejiņa māte interesējas par visu, kas fondā notiek. Viņa gan ir cienījamā vecumā, bet jāapbrīno viņas enerģija un prāta gaišums. Esam aicinājuši Vitāla Lejiņa māti uz izlaidumu, ceram, ka viņa ir apmierināta ar to, kā tiek realizēta fonda ideja.

Iespējams, ka nākotnē uz prēmiju pieteiksies arī doktorandi. Ir iespējams arī noorganizēt Vitāla Lejiņa vārdā nosaukto zinātnisko konferenci.

Fonds ir uz āru vērsta sabiedriska piemiņa, kas liek arī mums pašiem atcerēties.

Vitāla Lejiņa fonda zinātnisko darbu konkursa rezultāti

Kursa darbu grupā

I vieta

Jānis Aišpurs "Mazo un vidējo uzņēmumu attīstība Latvijā" (zin. v. prof. V. Niedrīte); Ilona Vorkale "Optimizācijas aprēķinu izmantošana uzņēmuma vadībā darbinieku atlases testa veidošanai" (zin. v. L. Frolova); Oļesja Jurčenko, Inessa Jurža "Personāla vadīšana SIA "Global Travelā"" (zin. v. prof. J. Beļčikovs).

II vieta

Oļegs Tkačevs "Ražošanas funkcijas un to pielietojumi" (zin. v. prof. I. Revina); Zane Auziņa "Adrešu reģistrs" (zin. v. lekt. K. Prauduiņš); Aleksandrs Skraucis "SIA "Novadu Ziņas" mārketinga novērtējums" (zin. v.prof. J. Ē. Niedrītis).

III vieta

Rita Sīle "Bezdarbs Latvijas laukos" (zin. v. lekt. D. Barānova); Lāsma Šķiltere "Fiskālā politika" (zin. v. prof. M. Volodina)

Bakalaura darbu grupā

I vieta

Juta Pupure "Latvijas ārējās tirdzniecības analīze: teorijas un metodes" (prof. L. Frolova).

II vieta

Karina Savicka "Ārvalstu tiešo investīciju piesaistīšanas iespējas" (prof. L. Frolova); Andrejs Kapišņikovs "Mākslīgo neironu tīklu pielietojums lēmumu pieņemšanā finansu investīciju sfērā" (Dirk Linowski)

III vieta

Jeļena Kujalova "Noliktavas uzskaites automatizācija vairumtirdzniecības firmā" (doc. M. Rozevskis); Kārlis Birznieks "Informācijas tehnoloģijas nozīme Latvijas ekonomikas attīstība" (prof. E. Dubra).

Maģistra darbu grupā

I vieta

Kārlis Markus "Valsts fondēto pensiju uzkrājumu analīze un ārvalstu pieredzes izmantošana modernas pensiju sistēmas ieviešanā Latvijā" (prof. B. Šavriņa).

II vieta

Jeļena Zagainova "Komercbanku elektroniskās maksājumu tehnoloģijas" (lekt. M. Kudinska).

III vieta

Normunds Bernups-Bernhofs "Eiro ieviešanas problēmas un ietekme uz pasaules ekonomiku" (prof. E. Zelgalvis).

ANDA LASE

SPORTS

Sacensības dubultspēlēs!

Skats no Moderno valodu dubultspēļu sacensībām (vīriešiem).

Moderno valodu fakultātes atklātajās dubultspēļu sacensībās sievietēm uzvarēja - no kreisās: Z. Māliņa (Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu fak.) un S. Agare (Filoloģijas fak.)

Jau trešo gadu Moderno valodu fakultāte rīko atklātās galda tenisa sacensības sieviešu un vīriešu dubultspēlēs. Šoreiz piedalījās 52 šī sporta veida cienītāji, un speciāli netika pieaicināti LU izlases spēlētāji, kuriem jau tā sacensību gana.

Dāmas varēja spēlēt arī vīriešu konkurencē. Šo iespēju lieliski izmantoja Moderno valodu fiziskās kopas priekšsēdētāja R. Graumane, kura kopā ar G. Štubi no Juridiskās fakultātes izcīnīja 1. vietu.

Tālākajās vietās - A. Lucijanovs (Moderno valodu fak.) un J. Slavēns (Ekonomikas un vadības fak.). Toties 3. vietā visai negaidīti ierindojās U. Brencis (Ekonomikas un vadības fak.) un R. Irklis (Juridiskā fak.).

Sieviešu konkurencē, kā jau to varēja gaidīt, uzvarēja Z. Māliņa (Ģeogrāfijas un Zemes zinātņufak.) un S. Agare (Filoloģijas fak.), atstājot aiz sevis O. Popovu un I. Balcerbuli (abas no Ekonomikas un vadības fak.). Arī 3. vietu sievietēm visai negaidīti ieguva L. Gaigule – I. Kalēja (abas no Fizikas un matemātikas fak.).

Aktīvākās fakultātes šajā pasākumā bija: Ekonomikas un vadības, Moderno valodu, Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu.

Labāk nekā pērn

LU – veiksmīgs sākums Latvijas XII Universiādes sacensībās!

Pirmo reizi LU sportisti tik veiksmīgi uzsāk Latvijas XII Universiādes sacensības. Pirmie iepriecināja šahisti, kuri uzvarēja sieviešu un vīriešu konkurencē. Veiksmīgi to turpināja peldētāji – 1. vieta sieviešu konkurencē un 2. vieta vīriešu konkurencē.

Labāk nekā pērn startējuši arī LU galda tenisisti. Vīriešu saliedētais kolektīvs (S. Vasiljevs, J. Isajevs, J. Osis – visi VSI) un G. Grīnbergs (Fizikas un matemātikas fak.) jau vienpadsmito reizi pēc kārtas kļuvuši par uzvarētājiem. Ar tādu panākumu nav lepojies vēl nevienS sporta veids. Pēc gada pārtraukuma uzvarēja arī LU sieviešu komanda - A. Orlova, I. Trofimova (abas no Ekonomikas un vadības fak.) un L. Vītola (RHI).

Tagad nedaudz par pašām spēlēm, jo sieviešu konkurencē uzvara nemaz tik viegli nenāca.

Komandas vērtējumā skaita izcīnītās individuālās vietas un dubultspēli. Individuāli A. Orlova izcīnīja 2. vietu, bet I. Trofimova – 3. vietu, L. Vītola palika 4. vietā. Ieskaitē vērtē tikai divu labāko rezultātu summu.

Pēc vienspēlēm sievietēm RTU un LU vienāds punktu skaits – 19. Visu vajadzēja izšķirt dubultspēlei. Nedaudz labākas bija mūsējās – A. Orlova un I. Trofimova, kuras kļuva par uzvarētājām un līdz ar to panākums arī komandai.

Vietu secība: LU – 27, TRU – 23, Daugavpils PU – 13 punkti.

Daudz vieglāk klājās vīriešiem, kuri jau kuro gadu ir pārāki par sāncenšiem.

Sacensības parādīja, ka sportiskā meistarība daudziem ir dažādos līmeņos. Jāatzīmē, ka mūsējie šogad trāpīja simtniekā, jo izcīnīja maksimālo punktu skaitu, kāds bija iespējams.

Nu jau kuro reizi par uzvarētāju kļuva S. Vasiljevs, atstājot aiz sevis komandas biedrus J. Isajevu un J. Osi. G. Grīnbergs – 8. vietā.

Arī vīriešu dubultspēlē fināls bija mūsējais. Tur par uzvarētājiem kļuva S. Vasiljevs – J. Osis, bet otrie: J. Isajevs – G. Grīnbergs.

Labāko komandu trijnieks: LU-167, Policijas akadēmija – 126, Daugavpils PU – 119 punkti.

P. S. Gribas novēlēt sportiskajiem LU studentiem veiksmīgi nokārtot sesiju un lai retāk dzird tagad tik populāros vārdus: "Man nav laika, jo man ir darbs!"

Mācības paliek mācības, bet darbs – tās ir jūsu problēmas no mācībām brīvajā laikā.

GENĀDIJS KARTUZOVS,
LU lektors, galda tenisa sekcijas treneris

SVEICAM

"Cilvēkos augstu vērtēju taisnprātību"

77 gadu jubileju šoruden nosvinēja inženiere hidroloģe, ģeogrāfijas zinātņu doktore LARISA GLAZAČEVA. Šogad viņas dzīvē atgadījies vēl viens ievērojams notikums: iznākusi Larisas Glazačevas grāmata par viņas skolotāju profesori Natāliju Temņikovu – ievērojamu XX gadsimta klimatoloģi.

Šo darbu var iepazīt LU Bibliotēkā, jo arī zinātnieces mūžs bija saistīts ar mūsu Alma mater. Tik tiešām aizkustinoša ir skolnieces uzticība, pietāte pret savu skolotāju un vēlēšanās saglabāt viņas piemiņu - stāstīt par savu iemīļoto skolotāju man nozīmēja stāstīt par sevi, -sacīja Larisa Glazačeva. Taču arī viņas pašas dzīve ir gana radoša un darbīga.

Pusgadsimts zinātniskā darbā

Larisas Glazačevas darba mūžs pārsniedzis pusgadsimtu. Liels un ražens tā posms ir saistīts ar Latviju. Rīgā Larisa Glazačeva ieradās komandējumā 1953.gadā, strādāja Latvijas Hidrometeoroloģijas pārvaldes Hidroloģijas daļā par vecāko inženieri, labi iepazīstot Latvijas upes, rediģēja hidroloģiskās gadagrāmatas. Šiem pētījumiem, protams, ir liela zinātniska un praktiska nozīme, lai plānotu mūsu ūdeņu resursu izmantošanu. Zinātniece izteikusi savu viedokli par Lubānas, Burtnieku, Usmas un citu ezeru problēmām, kuru režīmu izmainījusi saimniecisko darbība. Visur, kur viņu aizvedusi darba dzīve, Larisa Glazačeva ieaugusi ar saknēm, saskatot katram reģionam būtisko. Līdz 1961. gadam viņa sagatavoja deviņas hidroloģiskās gadagrāmatas par Baltijas jūru, Daugavas baseinu, par visām upēm, kas ietek Baltijas jūrā. Te publicēti hidroloģisko novērojumu materiāli, kuri attiecas uz Latvijas, Lietuvas, Krievijas un Baltkrievijas ūdeņu kadastru, jo, piemēram, Daugavas vai Nemunas baseinu robežas iet ārpus administratīvajām robežām.

Kļūst par zinātņu doktori

No 1962./63. līdz 1974./75.mācību gadam Larisa Glazačeva strādāja par stundu pasniedzēju LU Ģeogrāfijas fakultātē, studentiem novadīja 77 kursa un 26 diplomdarbus.

1961. gadā Larisu Glazačevu uzņēma LU Ģeogrāfijas fakultātes divgadīgajā aspirantūrā. Viņas kandidāta disertācijas vadītāja bija Natālija Temņikova, bet par konsultanti – dažu Ļeņingradas institūtu speciālisti. Pēc aspirantūras beigšanas 1964. gadā Tērbatas universitātē viņa kļuva par ģeogrāfijas zinātņu kandidāti.

L. Glazačevas zinātnisko pētījumu galvenie virzieni: hidroloģisko pētījumu attīstības vēsture, upju un ezeru ūdens līmeņa, ledus un termiskā režīma pētīšana, Latvijas hidroloģiskā rajonēšana pēc hidroloģiskā režīma rādītājiem, tika pētīta arī hidroelektrostaciju iedarbība uz upēm ik pa nedēļām un diennaktīm. L. Glazačeva rakstījusi par Ķīš-ezera hidroloģiju, par Ķeguma spēkstacijas ietekmi uz Daugavas aizsalšanas un atkušanas laiku, par dažu Latvijas ūdenskrātuvju termisko režīmu ziemā, par Lubānas ezera problēmu, kas ir aktuāla arī tagad. Profesore grupējusi Latvijas upes pēc to termiskā režīma, interesējusies par Latvijas upju ūdens resursiem.

Zinātnieces publikāciju pūrā ir astoņas monogrāfijas, apmēram simt dažādas publikācijas. viņa izstrādājusi divus lekciju kursus: "Reģionālo hidroloģisko pētījumu metodika" un "Latvijas hidroloģija". Viņas uzticami palīgi bija studenti, kuri veica novērojumus ekspedīcijās, fotografēja. Larisa Glazačeva allaž domāja, ka viņas studenti ir paši labākie. Speciāliste piedalījusies neskaitāmās zinātniskās konferencēs gan Latvijā, gan ārpus tās.

1993. gadā viņa kļuva par zinātņu doktori.

Pēdējos gados Larisa Glazačeva ir sagatavojusi publikāciju rādītāju par Latvijas upēm un ezeriem, kā arī par Baltijas jūras hidroloģiju 18. - 20. gadsimtā, rakstījusi par Pēteri Leonhardu Stakli kā par izcilu speciālistu hidrozinātnē, kurš pirmais Latvijā apkopoja materiālus par mūsu upēm.

Sava darba entuziaste

Tagad daudz tiem runāts par izglītību mūža garumā, taču nav pareizi domāt, ka tas ir raksturīgi tikai šim laikam. Doktorei L. Glazačevai tieksme mācīties piemitusi visu mūžu, tāpat kā viņas skolotājai Natālijai Temņikovai. Viņam abām raksturīgs maksimālisms, bezkompromisa domāšana: ja ko dari, tad centies sasniegt iespējami daudz.

Doktorei Glazačevai piemīt arī taisnprātīgums. Viņa atcerējās vairākus gadījumus no savas dzīves, kad teikusi kolēģiem acis nepatīkamu patiesību, nevis iztapusi. Tas reizēm pašai nodarīja ļaunu. Lepnums viņai bijis raksturīgs visu mūžu, arī savas vērtības apziņa. Mūža darbā pamatots lepnums.

- Es uzskatu, ka vecums pienāk līdz ar vienaldzību. Ja nav vienaldzības, tad nav arī vecuma. Mani interesē Daugava un citas upes. "Zilais sapnis" - uzrakstīt latviešu valodā monogrāfiju "Latvijas ezeri", pieaicinot dažāda profila zinātniekus. Es būtu priecīga, ja piedalītos arī studenti, - saka doktore.

VIJA APINĪTE

STUDIJAS

CENTRAL EUROPEAN UNIVERSITY SUMMER UNIVERSITY

HUNGARY 2002 July 01 - August 02, 2002

The Summer University (SUN) is an academic program for university teachers, administrators and professionals. It offers a series of intensive two-, three- or four-week courses in the social sciences and humanities to encourage and promote regional academic cooperation and curriculum development by drawing together young faculty in lectures, seminars and workshops. The language of instructions is English. Participants from Central and Eastern Europe, the former Soviet Union and emerging democracies world-wide receive full funding.

The program will offer the following courses in 2002:

Art & Cultural Studies

Cultural Diversities East and West: July 22 – August 02

Postcommunism, Postcolonialism and Ethnicity

From Art History to Visual Culture: July 08 - July 26

Studying the Visual after the Cultural Turn

Complex Systems

Complex Systems July 08 - August 02

Economics & Public Policy

Competition Policy in the Transition:

Theory, Implementation and Challenges July 01 - July 19

Education

Educational Policy July 01 - July 12

Environmental Studies

Environment and Regional Transport Planning July 08 - July 19

Gender Studies

Language, Gender, and Society July 01 - July 12

History

People and Nature in Historical Perspective July 01 - July 12

Global Mappings: Symbolic Geographies Revisited July 08 - July 19

Human Rights

The Human Right to Food and Nutrition: Principles and Policies July 22 - August 02

International Relations

The United Nations, Civil Society, and the Private Sector July 15 - August 02

In Global Governance

The United Nations, Civil Society, and the Private Sector: Partnerships July 15 - August 02

for Sustainable Human Security

Legal Studies

Managing Conflict and Fostering Democratic Dialogue July 15 - August 02

Nationalism Studies

Ethnic Relations and Democratization in Eastern Europe July 01 - July 12 (Secession, Federalism and Minority Rights)

Philosophy

Consciousness

July 08 - July 19

Political Science

Intercultural Citizenship July 22 - August 02

The Politics of Market Making and Industrial Relations in Europe July 01 - July 12

Public Policy

Intergovernmental Fiscal Relations July 01 - July 12

Sociology

Theory and Research in Comparative Sociology

July 01 - July 26

Cross-border identities - a narrative approach to migration experiences July 22 - August 02

Urban Studies

The Future Role of Cities in a Globalising World: Challenges for new

July 08 - July 19 public strategies and innovative urban governance

Details and an application form can be obtained from the Soros Foundation Latvia, c/o Public Service Language Center Educational Advising Center, Smilšu Str. 1/3, 3rd floor, Riga, LV1050, phone 7211407 (contact person the SFL program coordinator Dace Visnola), email: *dvisnola@lanet.lv* or web site: *www.ceu.hu/sunindx.htm*

APPLICATIONS MUST BE RECEIVED BY THE SUMMER UNIVERSITY OFFICE,

Ņidor u. 9, Budapest 1051, Hungary no later than **January 15, 2002**

SPORTS

Ātrākās peldētājas – LU

4. un 5. decembrī Jelgavā Universiādes ietvaros notikušajās peldēšanas sacīkstēs starp Latvijas augstskolām pārākā izrādījās LU komanda, kas bija arī skaitliski kuplākā – 28 dalībnieki. Lieliski nostartēja LU meitenes, kas izcīnīja 1. vietu sieviešu komandu kopvērtējumā. Vīriešu konkurencē LU palika 2. vietā. Sacensības notika Latvijas Lauksaimniecīmas universitātes 25 metru peldbaseinā, pavisam tajās piedalījās gandrīz 150 dalībnieku no 11 Latvijas augstskolām.

Sākās viss ar to, ka Universitātes meitenes paņēma visu medaļu komplektu visātrākajā – 50 m brīvā stila – disciplīnā, aiz sevis atstājot 32 dalībnieces (1. – Ilze Ristere, 2. – Dace Putniņa, 3. – Līga Libere). Tas pats izdevās Latvijas Sporta Pedagoģijas akadēmijas meitenēm 50 m brasā. Tomēr 100 m uz muguras atkal visātrāk pieveica trijotne no LU (1. – L. Libere, 2. – Aija Poikāne, 3. – Dina Hazāne). Izņemot 200 m kompleksa peldējumu, kurā sadūšojās startēt tikai divas dalībnieces, visās pārējās disciplīnās uz goda pjedestāla kāpa ne mazāk kā viena peldētāja no LU: pēc 4 × 50 m brīvā stila stafetes uz augstākā pakāpiena kāpa I. Ristere, D. Putniņa, D. Hazāne un L. Libere, 50 m tauriņstilā 1. – D. Putniņa, 2. – I. Ristere, 50 m uz muguras 1. – D. Putniņa, 2. – A. Poikāne, 100 m brīvajā stilā 1. – I. Ristere, 100 m brasā 3. – Jeļena Petrova, 4 × 50 m kompleksajā stafetē uzvaru izcīnīja A. Poikāne, D. Hazāne, D. Putniņa un I. Ristere.

Gandrīz tikpat sekmīgi kā mūsu meitenes medaļas vāca Latvijas Lauksaimniecības universitātes vīri. Andrejs Dūda 50 m uz muguras nopeldēja pat ātrāk par Latvijas rekordu, viņa laiks – 0:27.61. Līdz ar to mazāk krāsainos metālīšus dabūja mūsējie: 100 m tauriņstilā 1. – Andrejs Pesins, 3. – Mihails Galuška, 50 m un 100 m brīvajā stilā 2. – Krists Ločmelis, 50 m brasā un 200 m kompleksā 2. – Reinis Eisaks, 4 × 50 m stafetē 2. vietā LU komanda (R. Eisaks, A. Pesins, Edvards Trofimovs, K. Ločmelis), 50 m tauriņstilā 3. – A. Pesins, 4 × 50 m kompleksajā stafetē 3. vietā LU (Reno Jēkabsons, E. Trofimovs, A. Pesins, K. Ločmelis)

TOMS GRĪNBERGS

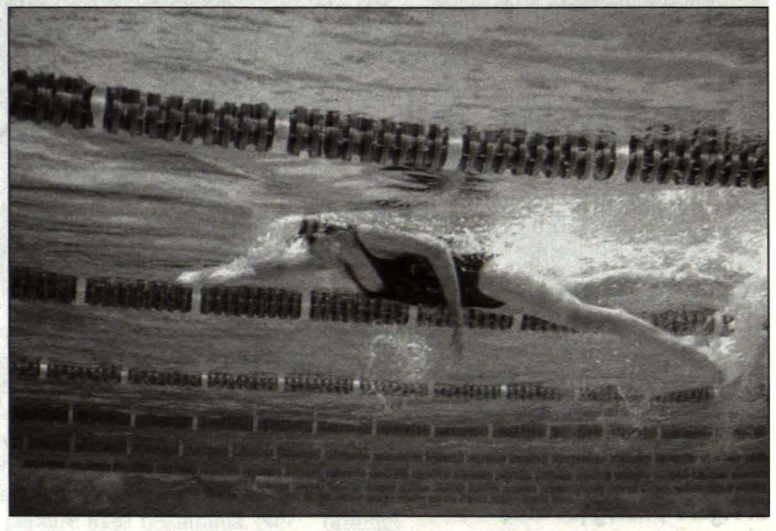

SARUNAS DIVATĀ

Solis pretim laimei

jeb kā pārvarēt nedrošību un kļūt stiprākam

Nenoliedzami, mūsu dzīves kvalitāti lielā mērā nosaka domāšana jeb attieksme pret notiekošo. Tā ietekmē gan mūsu jūtas, gan uzvedību. Taču mēs bieži izdarām nekārtīgus, nepārdomātus un automātiskus secinājumus gan par sevi, gan situāciju, kurā atrodamies, krietni vien izmainot realitāti. Šāda neveselīga domāšana neļauj tikt galā ar savu dzīvi, citiem vārdiem, cilvēks kļūst iemācīti bezpalīdzīgs, uzskata **"Psihoterapijas prakses" psiholoģe GINTA TEIVĀNE.** Piemēram, ja domāsim, ka pieļaut kļūdas ir katastrofa, kas norāda uz cilvēka vājumu, mēs ļoti baidīsimies un izvairīsimies no visām iespējām kļūdīties, būsim nedroši un nepārliecināti, liegsim sev izvēli parādīt, uz ko patiesībā esam spējīgi.

Pēc psiholoģes domām, depresīvi noskaņotiem cilvēkiem raksturīga ļoti negatīva domāšana, kas saistās ar šādiem pieņēmumiem: citi mani nepieņem, esmu nekompetents, nespēju kontrolēt savu dzīvi. Šādi domājot, mēs jūtamies bezspēcīgi, bezcerīgi un bez enerģijas. Rodas it kā zaudējuma izjūta, kas, šķiet, nekad nemainīsies. Nihilistiskas perspektīvas jeb negatīvs skats nākotnē un zems pašvērtējums rāda cilvēkam pasauli caur melnām brillēm. Tā ir grūti dzīvot. Lai mainītu šādu situāciju, psiholoģe iesaka

pārskatīt visas iespējas mainīt uztveri attiecībā pret notiekošo, piedzīvoto.

Pirmkārt, varam sev uzdot jautājumus:

Vai es varu pierādīt, ka ir tā, kā domāju?

Kā es kaut ko secinu?

Vai mani secinājumi ir loģiski?

Ko es iegūstu vai zaudēju, ja domāju vai rīkojos zināmā veidā?

Arī šādi jautājumi var palīdzēt:

Ko es varētu darīt, lai justos nedaudz labāk?

Vai esmu ieinteresēts būt tāds, kāds esmu tagad, vai tāds, kāds biju agrāk, kad daudz kas bija nozīmīgs, kad spēju dzīvi baudīt?

Otrkārt, varam atsaukt atmiņā to, kas agrāk sagādājis prieku (kāds našķis, mūzika, ceļojums, grāmata, pastaiga), un atļauties sev to, ja arī formāli it kā neatliek laika vai nav naudas!

Treškārt, neaizmirstiet paslavēt sevi arī par ikdienišķām un parastām lietām, ko esat paveicis!

Ceturtkārt, mēģiniet iesaistīties kādās aktivitātēs, kur var izjust kaut ko pozitīvu, un neizvairieties no citu cilvēku sabiedrības!

Galvenais mēģināt turēt galvu paceltu un droši doties uz priekšu!

LINDA KALNIŅA

IEPAZĪSIMIES

Lai gaisma ienāk tevī!

Bija augusts pirms vairākiem gadiem. Kādā svētceļotāju grupā, kas kājām devās uz Aglonu, satikāmies mēs ar EVU...

Bija fiziski grūti, bija noberztas kājas, taču garīgā ziņā liels vieglums. Tā bija aiziešana no ikdienas, iespēja paskatīties uz savām problēmām it kā no malas. Šīs dienas bija dvēseles garīgā maize. Spēku deva arī tas, ka ikvienam no mums bija savs nezināms sargeņģelis - kāds no grupas biedriem. Ja ejot šķita, ka fiziskie spēki ir zuduši, kā uzmundrinājums bija blakusgājēja pēkšņi padots ceļmalā plūktu puķu pušķītis ar vārdiem: "Tev tos sūta sargeņģelis!" vai arī, atpūšoties meža malā, kāda roka tev laipni sniedza uz ceļmallapas uzbērtas mellenes ar smaidu: "Sveiciens no sargeņģeļa!" Reizēm sargeņģelis palidzēja arī panest kaut ko no smagās somas, atsūtīja kādu veikalā pirktu našķi vai domās bija kopā ar tevi.

Eva bija sargeņģelis kādam padsmitgadīgam bārenim. Kad līdz Aglonas bazilikai bija palicis vairs pāris dienu gājums, viņa teica: "Es uz-dāvināšu šim puisim baltu kreklu, lai arī viņam būtu svētku kārta!" Viņš saņēma šo dāvanu, tā arī nezinot, kurš īsti ir tās sūtītājs. Domāju, ka tajā brīdī viņa sirdī ienāca gaisma. Taču sargeņģelis šajā svētku reizē ir kopā ar mums, un viņu sauc Eva Mārtuža - kādreizējā LU absolvente, dzejniece, prozaiķe, žurnāliste. Cilvēks, kuram šajā laikā ir savs redzējums un izjūtas.

*

- Šis tev ir priecīgs laiks, jo ir iznākusi jauna grāmata. Par ko tā ir?

- Tas ir mans trešais romāns, "Starp slāpēm un starp kausu". Virsraksts ir ņemts no kāda skaista Jāņa Akuratera dzejoļa. Arī grāmatas moto: "Neko tā nenīstu kā robežas, kas celtas starp slāpēm un starp kausu, tās ir veltas!" Manuprāt, katram dzīvē ir situācijas, kad ir slāpes un pretī tiek pastiepts kauss. Vai tas tiks paņemts, ir atkarīgs no cilvēka.

Romāna ētiskais pamatjautājums ir - vai galvenā varone drīkst paņemt piedāvāto laimes kausu, vai arī ir tik daudzi apstākļi, kuri ētiski aizliedz to darīt. Sižets ir tāds, ka galvenās varones dēls vēlas precēties. Viņam ir līgava. Pienāk brīdis, kad ir jāsatiekas līgavas un līgavaiņa vecākiem. Starp topošo vīramāti un sievastēvu uzvilnī fantastiskas emocijas un jūtas un nu ir situācija - vai drīkst pārkāpt pāri bērnu nākotnei, laimei un sadoties rokās. Cik daudz drīkst cilvēks cilvēkam izārdīt dzīvo un vai vispār drīkst... Šie jautājumi romānā ir jāatrisina, un varoņiem neiet viegli. Jāpārdomā visa dzīve un domās pat jāaiziet atpakaļ sešas paaudzes, lai ieraudzītu, no kurienes ir dzimtas saknes, kas ir morāli ētiskās nostādnes dzimtā. Vai tu drīksti pārkāpt bausli: "Tev nebūs zagt?" Ja tu paņem otru cilvēku, tu apzodz visus. Vai tev ir tiesības iekārot savu tuvāko? Vai tev ir tiesības pārkāpt laulību? Vai varbūt visam pārkāpt pāri, visu izārdīt, izšķirties un precēties no jauna? Šie jautājumi ir jārisina vecākiem, un izvēle ir ļoti grūta.

- Kāda ir tava ikdiena?

- Strādāju "Lauku Avīzes" izdevumā "Mājas Viesis", kas tagad ir kā žurnāls. Manā pārziņā ir literatūras lapa - dzeja, proza. Tādēļ aicinu - varbūt starp studentiem ir jauni dzejnieki un prozaiķi, kuri vēlētos stāstos un novelēs parādīt šodienas dzīves dramatiskos izvēles vai negaiditības mirkļus. Nepieciešams dot to dzīves kopsakarību un emociju lādiņu, kas cilvēkam dod sapratni par šo laiku un palīdz vieglāk dzīvot.

Žurnālā gatavoju arī lappusi "Grāmata manā dzīvē". Tas ir stāsts par jaunākajām grāmatām. Interesanti, sabiedrībā pazīstami cilvēki stāsta par to, ko ir lasījuši.

Man jālasa arī kārtējie "Lata" romānu konkursu darbi un jābūt kā pirmajam "sietam". Tas ir "Lauku Avīzes" izsludinātaiss konkurss, kura noslēgums būs 1. aprīlī. Ir iesniegti 54 darbi. Prieks, ka starp tiem ir divi pavisam jauni autori. Aija Zuja no Rēzeknes, kurai ir 28 gadi, uzrakstījusi interesantu detektīvu. Stāsts ir par mežiem, gateriem, izlaupīšanām. Brīnišķīgi, ka jauns cilvēks var tik labi startēt ar pirmo romānu. Otrs ir 26 gadus vecs puisis no Talsiem - Juris Pētersons, kura darbs ir par Latvijas senatni. Ar pasaules uzskatu viņš pietuvojas tai vēstures noklusētajai, apietajai Latvijas vēsturiskajai situācijai, ko parāda Jānis Lejiņš romānā "Zimogs sarkanā vaskā".

- Tātad tev ir vēlēšanās nodarboties arī ar žurnālistiku?

- Esmu dinamisks cilvēks, kuram patīk kontaktēties ar citiem. Katrs cilvēks - tā ir atsevišķa Saules sistēma. Bez šiem kontaktiem es nespēju dzīvot.

- Ar kādām izjūtām tu dzīvo šobrīd?

- Ar jaukām, jo, piemēram, 15. decembrī bija mana dzimšanas diena. Man šis laiks liekas ļoti labs, jo tas palīdz cilvēkam ieskatīties dvēselē un savās slēptajās iespējās.

Brīnišķīgi, ka jaunā paaudze ir gan gudra, gan domājoša, gan apķērīga. Tajā apvienojas finansu un radošais ģēnijs. Latviešu studentiem ir prasme plaši un radoši domāt. To redzu arī pēc saviem bērniem - studentiem. Man ir prieks par viņiem.

Atgriešanās mājās

Vairs nemaldos kā franču galmā,
Kur suns rej ceriņziedu pagalmā.
Es drošu sirdi šodien turu
Un mūsu labās dienas atburu.
Mans ceļš nav dusmu atspīdums,
Tas gudru siržu izlīgums.

Rej suns, veļ smaržu vilni ceriņi
Nāk pretī sievas, vīri deviņi
Kā lepnas dzimtas radiņi,
Ar drošu sirdi sveicina.

Nav dzimtas stiprums komēdija lēta
Kā rudzu graudi īstā latvju stiprā sētā
Mēs šoruden reiz atkal vienkop sēti

- Kādi bija tavi studiju gadi Filoloģijas fakultātes žurnālistikas specialitātē?

- Mācījos neklātienē un strādāju. Nedrīkst jau teikt, bet, godīgi runājot, vienā dienā reizēm nokārtoju pa trim četriem eksāmeniem. Mājās man bija mazs bērniņš, bija darbs, un nekas netika pārtraukts. Biju tāds pats students kā tagadējie - viņi mācās, strādā, audzina bērnus. Priecājas, iet uz ballēm.

Man reizēm bija tā, ka biju pārlasījusi kādu grāmatu, piemēram, radiožurnālistikā, aizgāju uz eksāmenu un ar savu prātu izdomāju loģisku atbildi. Tajā brīdī sakopoju visas savas zināšanas par konkrēto lietu un varēju atbildēt. Manuprāt, arī studentiem šajos laikos ir tā, ka jāsakopo zināšanas un viss notiek.

- Ko tev ir devusi Latvijas Universitāte?

- Ārkārtīgi daudz. Latvijas Universitāte man iemācīja mīlēt vārdnīcas, enciklopēdijas un jo īpaši konversācijas vārdnīcu. Vēlāk mans vīrabrālis Guntis no Amerikas atsūtīja Britu enciklopēdiju ar visiem ikgadējiem pielikumiem. Lielisks padomdevējs un špikeris. No šolaiku enciklopēdijām man kā jau žurnālistei visbūtiskākā ir "Kas ir kas", jo tur ir pamatinformācija par visu nozaru speciālistiem. Tagad, kā jau mūžīgais bērns dvēselē, uz Ziemassvētkiem es loloju klusu sapni, ka varētu parakstīties uz "Latvijas enciklopēdiju". Domāju, ka lietišķa, bez personiskās atlases objektīvi veidota enciklopēdija nepieciešama kā dienišķā rupjmaize.

- Kādās jomās tu esi darbojusies?

- Strādāju Raiņa Literatūras un Mākslas vēstures muzejā, pēc tam 15 gadus Latvijas Televīzijā. Tad aizgāju uz "Neatkarīgo Rīta Avīzi" - vadīju kultūras nodaļu. Kopā ar Dzintru Lukstu veidojām žurnālu "Aija". Tagad esmu "Lauku Avīzē".

Dzīve man ir devusi brīnišķīgas iespējas. Reiz, tas bija 1988. gadā, veidoju televīzijas raidījumu par Andreju Eglīti. Tajā teicu, ka viņu kā balto vidu no sarkanbaltsarkanā karoga laiks izrāva ārā un aiznesa trimdā un ka gaidīšu to brīdi, kad viņš atgriezīsies. Kad viņš atgriezās, mēs kopā skatījāmies šo materiālu. Andrejs Eglītis man uzdāvināja savu grāmatu ar autogrāfu, un es viņam - savu dzejoļu grāmatu "Sniegs apsedz vaļēju brūci". Nesen atkal satiku dzejnieku, un viņa vārdi bija, ka tā, kā es rakstu, Latvijā neraksta neviens latviešu dzejnieks. Tik neparasti un interesanti, ka man ir grēks rakstīt publicistiku, bet ir jāraksta dzeja. Mani tas ļoti iepriecināja. Imants Ziedonis savulaik par šo grāmatu man teica: "Latviešiem ir vīrietis Čaks, bet tagad viņiem ir arī sieviete dzejā - Čaks." Tie man ir ļoti augsti vērtējumi.

- Ir Advente, drīz būs Ziemassvētki. Mūsos ir īpašas noskaņas...

- Esmu sarakstījusi ciklu par tumsas ielaušanos dvēselē. Kas ir tumsa? Tā nav gaismas pretmets, bet viela, kas ļaujas izgaismoties. Tāpat kā zināšanas - tu esi kā tumsā, pirms sāc pazīt alfabētu. Kas notiks, ja pirmās klases bērnu noliks vienpadsmitajā? Viņš nekā nesapratīs. Tāpat ja, piemēram, vienpadsmitās klases skolēnam, kurš ļoti daudz zina, pēkšņi liks mācities pirmajā klasē, nekas nesanāks. Tā var salīdzināt - cik brīnišķīgs ir gaismas apjoms, cik liels šīs gaismas aplis ir tam cilvēkam. Jo tālāk viņš dzīvo, jo lielāku un lielāku telpu ap sevi, ar savām zināšanām izgaismo.

Beigusi LVU Filoloģijas fakultātes Žurnālistikas nodaļu (1978) un Maskavas M.Gorkija Literatūras institūta neklātienes aspirantūru (1989). No 1978. gada Latvijas televīzijā veido literāros un kultūras raidījumus. Paralēli publicē aktuālajā presē rakstus par literatūras un kultūras jautājumiem. Rakstnieku Savienības biedre kopš 1988. gada.

Pirmā publikācija: dzejoļi "Sāpes" un "Tā ir" laikrakstā "Padomju Students" 1974.12.XII (ar E. Juhņevičas vārdu).

Arī Advents un Ziemassvētki ir laiks, kad dvēsele sāk izgaismot gada laikā cilvēkā pašā sakrājušos jautājumus, kas nomoka un rada tumsas efektu. Lai gan jebkurš pārbaudījums - arī krišana tumsā, jebkurā bedrē - ir tikai tāpēc, lai cilvēks atrastu izeju un spētu izrāpties, lai atrastu spēku. Lai gaisma ap tevi un tevī pašā kļūtu aizvien lielāka.

- Vēlējums Universitātes studentiem, mācībspēkiem un darbiniekiem?

- Mana māsiņa Veronika Bikse - ir profesore Latvijas Universitātes Ekonomikas un vadības fakultātē. Viņa vienmēr tiekusies pēc zināšanām. Es novēlu arī studentiem vienmēr justies tā, kā tajā brīdī, kad viņi pirmo reizi apzināti pastiepa roku pēc grāmatām vai pēc kāda zināšanu avota, vai tas būtu dators, matemātikas uzdevums vai kas cits. Lai vienmēr saglabā šo spontāno tieksmi pēc mācībām. Ja visu mūžu būs šī vēlēšanās, tad arī apaļos gados profesors varēs teikt, ka viņam ir labi ja mūžīgie 39 gadi. Viss, ko mēs izlasām, uzzinām, - tā ir gaisma, kas ienāk mūsos. Lai tā kļūst aizvien spožāka!

MĀRA SADOVSKA

RELIĢIJA INTERNETĀ

Virtualizējies vārds

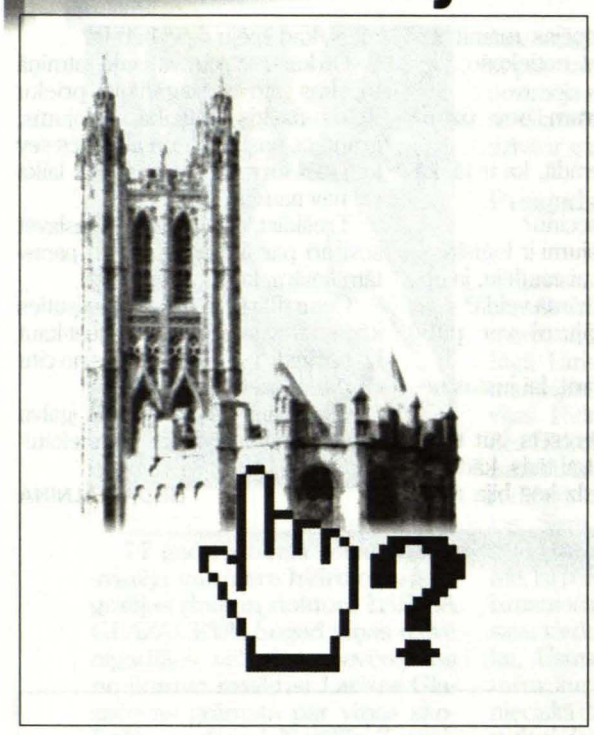

"Visa pasaule būtu ietīta tumšā, ja to neapspīdētu gaismeklis, ko sauc par vārdu."

Indiešu aforisms.

Daudziem no mums diena paiet lielā steigā. Bieži laika neatliek pat tādām garīgi un materiāli stabilas dzīves pazīmēm kā domu sakārtošana, dzīves notikumu pārdomāšana un centība izprast notiekošā sakarības un nozīmību ne vien mūsu katra kā indivīda, kā garīgas būtnes, bet arī mums tuvo un dārgo cilvēku dzīvēs. Tā nu mēs skrienam, maz domājot, maz iedziļinoties un arvien biežāk sakot, ka nav laika vai, kā interneta portālos arvien biežāk piedāvā atbildēt, man vienalga, mani neinteresē.

Tomēr, lai arī kā mūs "nevajātu" pašu radītās dzīves nesakārtotības, laika trūkuma un trešās prognozes "garī", cilvēkam vienmēr ir jautājoša daba. Viņš jautā un meklē, vēlas zināt, no kurienes nāk un kurp dodas. Kāpēc dzīvot, kā kļūt laimīgam, kā lai rīkojas tā, lai būtu labi, "smuki", viss izdotos, nebūtu lieku kreņķu un nevajātu neveiksmes? Jūs jau zināt, ka, laikam steidzoties arvien ātrāk, jautājumi, uz kuriem nav atbildēts, kļūst par nepanesamu slogu un grūtību avotu mūsu domām un attiecībām.

Kad piedzimām, mums neviens neiedomājās pajautāt, vai mums maz ir kāda vēlme dzīvot un meklēt atbildes uz augstākminētajiem un citiem dzīves jautājumiem. Neviens nepajautāja dzimstot, nejautās arī tagad. Atbildes būs jāatrod pašiem, jo, kā teikts nejauši uzietā aforismā: dzīve nav ģenerālmēģinājums - viss ir pa īstam; pa īstam un tieši tagad. Līdzīgi ir ar vārdiem. Arī par to, kas tie ir, neviens nevar painteresēties, izņemot mūs pašus. Cik bieži esam ja ne skaļi, tad klusībā teikuši, ka viena vai otra cilvēka teiktie vārdi nav īsti, nav tādi, kuriem mēs varētu ticēt un būt droši par to teicēja nolūkiem. Viljams Šekspīrs saka: "Kas gan ir vārds? Vai roze nesmaržo, jebkurā citā vārdā nosaukta?" tātad - kas gan ir vārds? Vai mūsu dzīvēs daudz kas mainītos, ja mēs, līdzīgi kā šobrīd, domātu par vārda jēgu, saturu un garu? Vai roze nesmaržotu, ja mēs to sauktu, piemēram, par lāpstu? Vai viss ir tik vienkārši? Cenšoties izprast, kas ir vārds, nevaram atstāt novārtā valodu. Bez tās nav domājama cilvēku sabiedrība. Ar valodas palīdzību cilvēki sazinās, izsaka domas, jūtas un pārdzīvojumus. Valoda dod iespēju saglabāt kultūru un to, kas pārmantots, apgūt un izmantot. Kā zinām no skolas sola laikiem, valoda nav vienkārša zināba. Pat dzimtās valodas apguve ne vienmēr ir viegls darbs. Valoda ir sarežģīta, tā ir sistēma, un pamatvienība šajā sarežģītajā sistēmā ir vārds. Izvēloties vajadzīgos vārdus, sakārtojot tos vārdu savienojumos un teikumos atbilstoši un neatbilstoši gramatikas likumiem, mēs izsakām savas domas. Vārds ir gan jēdziena veidošanas līdzeklis, gan reizē arī rezultāts. Pašu vārdu veido valodas skaņas, ar kurām runātāju apziņā ir saistīta noteikta nozīme. Visi vārdi kopā veido valodas vārdu krājumu: vārdi nosauc tās parādības, ko cilvēks apzinājis un apjēdzis. Jo kādai tautai vai cilvēkam bagātāks vārdu krājums, jo bagātāka ir arī valoda. Kultūrtautām ir simtiem tūkstošu vārdu, no kuriem ikdienas sarunās izmanto tikai 4000 līdz 5000. Tomēr vārda nozīme vispilnīgāk izpaužas kontekstā.

No teorijas viedokļa vārdi mēdz būt viennozīmīgi, daudznozīmīgi, tiem ir gan viena pamatnozīme un atvasinātā nozīme, gan tiešā un pārnestā nozīme. Vārda nozīme ir vismainīgākais elements valodā. Tā ir cieši saistīta ar sabiedrības attīstību visās dzīves nozarēs. Vārda nozīme pilnīgāk un tiešāk nekā citas valodas parādības reaģē uz pārmaiņām. Gan ārēju, gan iekšēju faktoru ietekmē vārdam var rasties kāds jauns variants, kāds no esošajiem var atmirt, vārds var iegūt pilnīgi jaunu nozīmi, var rasties jauni vārdi un dažus var sākt lietot arvien retāk, līdz tie pavisam izzūd. Nozīme attīstās un bagātinās tikai vārda lietošanas procesā. Attīstības gaitā vārdam kāda nozīme var zust, cita rasties no jauna. Ja vārda nozīme zūd pilnīgi, zūd arī vārds. Tā, piemēram, vārdam 'grāmata' zudusi nozīme 'vēstule', vārdam 'padoms' - nozīme 'krājums' (maizes padoms, malkas padoms), kas saistāma ar darbības vārda 'domāt' zudušo nozīmi 'rūpēties, gādāt'. Tāpat vārdam 'arājs' zudusi nozīme 'zemnieks', vārdam brīvība - nozīme 'atļauja', vārdam 'ierocis' - nozīme 'instruments'.

Vai pietiek, ja zinām, kas vārds ir no zinātnes viedokļa? Šķiet, ka pilnīgai vārda izpratnei ir nepieciešams gars. Vārds ir spēks. Vārds ceļ un pazemina, vārds svētī un nolād, naidā radies vārds nogalina, bet mīlestības svētīts vārds mums palīdz rast ceļu uz cita cilvēka sirdi. Vārds ir radošs. Vārds bez satura ir tukšs. Ne velti radies jēdziens 'tukšvārdība' - situācija, kad izteiktie vārdi nav piepildīti ar garu.

Neskatoties uz tehnoloģiju straujo attīstību, kā daudzus gadsimtus, tā arī šogad tuvojas Ziemassvētki. Katram laikmetam, lai arī dažādās formās, tie nesuši vienu un to pašu vēsti: "Iesākumā bija Vārds, un Vārds bija pie Dieva, un Vārds bija Dievs; un Vārds tapa miesa un mājoja mūsu vidū, un mēs skatījām Viņa godību" (Jņ. 1;1,14). Dažādos laikmetos pasludinātais vārds ir iemiesojies dažādi, līdz mūsdienās tas ir virtualizējies. Arī Latvijā. Ne vienmēr pilnīgi, ne gluži saprotami. Bet sācis to ir. Pieņemiet to. Vismaz virtuāli.

TĀLIVALDIS KRONBERGS,
www.baznica.lv/lkr_talanti.php

Saraksts atspoguļo tās mājas lapas, kurās iespējams ieraudzīt gan bagātīgu saturu, gan arī veiksmīgu vizuālo un tehnisko risinājumu. Pilnu apkopoto ar Latviju saistīto kristīgo mājas lapu sarakstu iespējams saņemt, rakstot Tālivaldim Kronbergam, e-pasts: *talivaldis.kronbergs@apollo.lv*

Portāli
Kristīgais portāls "Zvans" *www.zvans.llu.lv*
Garīgais portāls "Baznīca" *www.baznica.lv*

Konfesijas
- Latvijas Pareizticīgā baznīca *www.orthodox.lv*
- Latvijas Septītās dienas Adventistu baznīca *www.adventistu.baznica.lv*
- Romas katoļu Baznīcas Jezuītu ordenis *www.jesuit.lt/lv*

Draudzes
- Jūrmalas katoļu draudzes *www.catholic.lv/majori*
- Mārupes Reformātu draudze *www.bible.lv/drauguklubs*
- Ņujorkas latviešu luterāņu draudze *www.nydraudze.org*
- Rīgas Jēzus luterāņu draudze *www.home.parks.lv/jezusbaznica*
- Rīgas Mateja baptistu draudze *www.matejs.lv*
- Rīgas Sv.Jēkaba katoļu katedrāle *www.catholic.lv/katedrale*
- Rīgas Vecā Sv.Ģetrūdes luterāņu draudze *www.getrude.from.lv*
- Tukuma Septītās dienas adventistu draudze *www.tukumasda.times.lv*

Organizācijas
- Dienvidlatvijas vecticībnieku kultūrizglītojošs fonds "Belovodje" *www.belovodije.com*
- Kustība "Jaunatne ar Misiju" *www.ywam.lv*
- Kustība "Par dzīvību" *www.prolife.lv*
- Latvijas Kristīgā studentu brālība *www.lksb.lv*

Mediji
- Latvijas Kristīgais radio *www.lkr.lv*
- Misija "Luterāņu stunda" *www.stunda.lv*

Izglītība
- Katoļu Teoloģijas augstskola *www.catholic.lv/seminars*
- Latvijas evaņģēliski luteriskā Kristīgā akadēmija *www.kristigaakademija.lv*
- Bībele ar meklēšanas iespējām *www.abc.lv/bibele*

DZĪVOT CITĀDI

Turpinājums sarunai par atturību

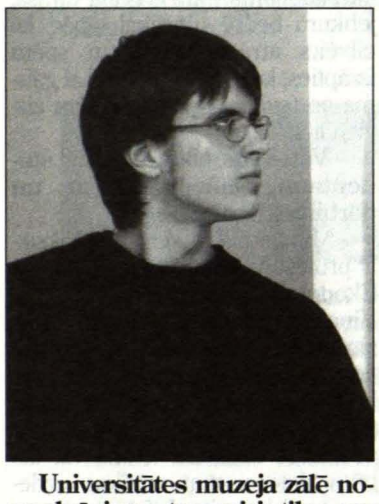

Universitātes muzeja zālē novembrī jau otro reizi tika pasniegtas LU Atturības un veselības izglītības veicināšanas fonda biedru kartes. Šis fonds ir sabiedriska organizācija, kas dibināta 1999. gada 29. novembrī. Fonda darbības mērķis ir veicināt fiziskās un garīgās veselības izglītību, sekmēt veselīgu un pilnvērtīgu, no alkohola un citām narkotikām brīvu dzīvesveidu mūsu sabiedrībā, īpaši studējošo un skolu jaunatnes vidū.

Uz sarunu aicināju GATI BĀRDIŅU, LU Juridiskās fakultātes 1. kursa studentu, LU AVIV fonda studentu kopas vadītāju.

- Kādas ir atturības kustības vadītāja funkcijas?

- Mans pienākums galvenokārt ir no fonda priekšsēdētājas Ilgas Kapenieces saņemto informāciju nodot tālāk fonda biedriem. Piedalos organizatoriskajā darbā, vadu fonda pasākumus.

- Kā radās jūsu paša lēmums par pilnīgu atturību?

- Šis lēmums radās laika gaitā. Mana pieredze ar alkoholu saistās tikai ar negatīvām izjūtām. Ja tā, tad kam man tas?

- Kādi ir būtiskākie ieguvumi, nelietojot alkoholu?

- Tie ir visiem zināmi - pirmkārt, fiziskā veselība. Alkohola negatīvā ietekme uz cilvēka organismu jau sen ir zinātniski pierādīta. Otrkārt, tādējādi sevi var pasargāt no likumsakarīgas atkarības.

Protams, tas, ka cilvēks lieto alkoholu, nenozīmē, ka viņš ir sliktāks par pārējiem. Viņš tikai kaitē pats sev - un tā ir katra paša izvēle. Es nevienam neaizrādu.

- Kādā veidā notiek fonda popularizēšana sabiedrībā?

- Notika konference "Padari pasauli labestīgāku!", to rīkoja Sabiedrisko organizāciju brīvprātīgo centrs, Latvijas Sarkanais krusts un UNICEF, Konferencē piedalījās arī Atturības fonds - sabiedriska organizācija, kurā cilvēki iestājušies brīvprātīgi.

Viens no redzamākajiem pasākumiem bija piedalīšanās Augusta Dombrovska novēlētā parka sakopšanā. Turpmāk esam iecerējuši studiju kursu "Tautas veselība, izglītība un aizsardzība Latvijā", tas būs kurss vienam semestrim ar diviem kredītpunktiem, kas tiks piedāvāts C daļā kā izvēles priekšmets. Fonda dalībniekiem ir iecere pavasarī doties uz novadu skolām un popularizēt savu darbību.

Katru pirmdienu notiek fonda sapulces, uz kurām parasti tiek aicināts viesis. Kādā no sanāksmēm viesojās narkologs Emilians Brokāns, viņš iesaistījās diskusijās gan par alkoholu, gan narkotiskajām vielām. Esam uzaicinājuši viesos Rīgas domes drošības un kārtības komisijas priekšsēdētāju profesoru Andreju Vilku.

- Vai Latvijā šobrīd pastāv jauniešu alkoholisma problēma?

- Domāju, ka šāda problēma pastāv. Pagaidām gan nav vienotas idejas, kā to varētu risināt. Viens no veidiem varētu būt fonda paspārnē izveidotā kopmītne, kur fonda biedriem tiek dota iespēja apmesties vienkopus vidē, kurā netiek ienests alkohols un kura ir brīva no tabakas dūmiem.

Pavasarī fondā atkal uzņems jaunus biedrus, un papildināsies arī kopmītnē dzīvojošo skaits. Ir daudz cilvēku, kas vēlētos apmesties šajā kopmītnē, tomēr ne visiem ir pieņemami fonda samērā stingrie noteikumi. Pirms uzņemšanas fondā tiek dots trīs mēnešu pārbaudes laiks, lai potenciālais biedrs varētu izvērtēt, vai attiecīgais dzīvesveids viņam ir pilnībā pieņemams. Tas nozīmē, ka fondā stājas cilvēki, kuri ir pilnībā pret alkoholu, kā arī tie, kuri izlēmuši turpmāk no alkohola atturēties.

- Kā pats pavadāt savu no studijām brīvo laiku?

- Dziedu korī "Dziesmuvara". Esmu iesaistījies arī zemessardzē, izejot apmācības kursu un tiekot atbrīvots no karadienesta. Atpūšos kopā ar draugiem, un, pat ja kāds no viņiem lieto alkoholu, skaļi neprotestēju un nevienu nepamācu.

Varbūt kāds arī ir izbrīnīts par manu "nē", taču tā ir mana izvēle, un tā tiek cienīta.

ANDA LASE

TEĀTRA PELE VĒRO

Ziemassvētku pasaciņa, ieputināta sniegā: Kā es zirgā iemīlējos

Uzreiz gribu pateikt, ka dzīvnieki mani nekad un ne mazākajā mērā nav saistījuši. Taisni otrādi - šie tā saucamie mūsu jaunākie brāliši un māsiņas manī vienmēr izraisījuši tikai nožēlu par viņu infantilo bezspēcību un niecīgajām prāta spējām. Nekad tā īpaši neesmu jūsmojusi par zirgiem - brālēniem ar izstīdzējušām, mezglainām kājām un nedabīgi resniem rumpjiem, nemaz nerunājot par netīkamajiem, raupji asajiem sariem. Fui, kā tie izskatās, kad to spalvās salipuši sazin kādi netīrumi, kurus spietiem aplido lielās, zaļganzilās, riebīgās mušas! Un tad vēl tiem ir paradums izvāzt savas gaļīgās lūpas metriem uz priekšu un izdvest ausīm griezīgo īī-āāā! To nu esmu pateikusi.

Taču atkal un atkal nākas secināt, ka no rīta kādu lietu vai parādību var saskatīt baltā krāsā, bet tajā pašā vakarā nonākt pie atziņas, ka patiesībā tā ir melnāka nekā nēģera… nu - jā. Tā ka nekas nav balts, un nav arī melns. Viss ir tāds, kādu mēs to gribam redzēt. Nē - vispār jau es negribēju. Iemīlēties. Zirgā.

Katram cilvēkam un, iespējams, arī zvēram (kam gan negribētos piekrist) šajā apaļajā pasaulītē ir vieta, uz kuru kājas pašas to aiznes, tā īsti nezinot, kāpēc. Zinu, ka daudz kāju, instinktu vadītas, satraucoša brīnuma gaidās nes savu nastu uz Dailes teātri. Tā ir viena no retajām vietām, kur gaiss piesātināts ar īpatnēju gara spēcinošu un pozitīvām kvazidaļiņām uzlādētu ēteru. Tik tiešām - ienākot iekšā pa Dailes teātra durvīm, to uzreiz var sajust (dežūrtantiņas šo ēteru reizi nedēļā izsmidzina pa visiem stūriem). Tāpēc alga viena, kad tu nāc - tāpat izziesi, piesūcies līdz pēdējam ar dvēseles indeves pilieniņiem, citreiz vairāk, citreiz mazāk - atkarībā no nedēļas dienas, kurā ieradīsies.

Es pavēru teātra durvis dzintara dienā (patiesībā jau durvis pašas atvērās, es tikai pastiepu roku), kad "gāja vaļā" izrāde, ar kuru Dailes teātris atklāja šo sezonu- Kārļa Auškāpa iestudēto "ĪSA PAMĀCĪBA MĪLĒŠANĀ" pēc R. Blaumaņa darba motīviem. Hmmjāāā… kurš gan var teikt, ka tā dēvēto mīlēšanas mākslu ir apguvis nevainojami. Kur tik vien ej, līdz apnikumam nākas sastapties ar visdažādākajiem mīlestības apakšnovirzieniem: mātes rūpēm par savu knauķi, diviem roku rokā metru virs zemes lidojošiem mīlasbalodīšiem, tantiņas sniegtajiem maizes gabaliņiem kanāla pēkšķētājām, filozofiskos dzīves jēgas un patiesības meklējumos nogrimušiem biedriem un vēl citām neskaitāmām virzēm un novirzēm. Vai kāds zina, kas tā mīlestība tāda maz ir? Nē! Tomēr visi par to vien domā, runā, to vien redz, ar to vien noņemas. Iespējams, tādas mīlestības nemaz nav. Sensenos laikos kāds izdomājis šādu burtu kombināciju, un tagadiņ mēs velti nopūlamies, lai dešifrētu visus potenciālos mīlas objektus apkārtesošajā ainā. Lai nu būtu kā būdams, es agrāk nezināju, kā tas ir - kādu mīlēt. Un zirgu vēl jo mazāk.

Atgriezīšos pie izrādes, ar kuras palīdzību pat lāgā nepieredzējis un mīlestībā tūļīgs cilvēka gabals (šajā gadījumā - Arta Robežnieka atveidotais Viļņu Jānis un lielākā daļa skatītāju) var veikli mūžam zaļojošajā mīlasdārzā tikt. Pašā sākumā tiek dotas nelielas norādes: "Runājot par vecumu, kādā mīlestībai būs nodoties, vispārēji noteikumi lāgā nav uzstādāmi. Tur jārīkojas gluži pēc apstākļiem, pēc laika, cik tā kuram atliek, un pēc sirds vajadzībām, ja tādu kāds krūtīs mana."

Atviegloti nopūšoties par šādiem neierobežojošiem noteikumiem, galvenais mīlētājs, izlikdamies par kurlu, izbraukā vienu māju pēc otras, brūtes lūkodamies. Kā rādās, meitieši ne šajos, ne Blaumaņa laikos nav vis pliku roku ņemami- varētu saņemt pat Nobela prēmiju viltību ģenerēšanā, labāka (lasīt kā bijušos, tā mūsu laikos: turīgāka) līgavaiņa savaņģošanai. Mārtiņam visās likstās liels palīgs ir viņa uzticamais draugs Melnis.

Stop! Tagad ir vērts sīkāk pastāstīt, ar kādu graciozu eleganci, kādiem sīkiem riksīšiem, cik lepni paceltu zodu viņš tekalē šurpu turpu, labāku līgavu savam neaptēstajam saimniekam gudrodams. Jāteic, ka spriestspēja un asais, analītiskais prāts Melnītim ir daudz augstākā līmenī, nekā lielākajai daļai apkārtējo divkājaino dzīvnieku. Arī satiksmē ar daiļajām pretējā dzimuma pārstāvēm (neatkarīgi no to sugas) viņš galanti koķetē sava saimnieka vietā. To tik bija vērts redzēt, kā viņš, alkaini un kautrīgi bubinādams, stiepa savas samtainās zirga lūpas pretī Mežmaļu Annes sniegtajiem cukurgraudiņiem! Vienvārdsakot - Melnis savaldzināja mani ar pirmo zviedzienu. Un es iemīlējos nepajokam. To apliecina kaut tas, cik greizsirdīga un izmisusi jutos, kad nobeigumā mans Melnumiņš izrikšoja kopā ar simpātisku Melneni sev pie sāniem. Labi, ka tūlīt arī beidzās izrāde, manām greizsirdības lēkmēm liedzot izpausties publiskos apmēros, jo pats Blaumanis, beidzot lekciju kursu priekšmetā Ievads mīlas mācībā, saka: "Tā mēs laimīgo pāri no jūtu pirmās pamošanās esam aizveduši gandrīz līdz pašam altāram. Tur iesākas laulība, un tādēļ par mīlestību tālāk nav ko mācīt."

Ar šādu jautru noti beidzot, gribu atgādināt, ka turpinās pērn iesāktā "UA" un DT simbioze, un, izrādot pozitīvu reakciju uz jautājumu: kādu Rūdolfa Blaumaņa darbu (-us) Tu labprāt vēlētos redzēt uz teātra skatuves un kādu aktieru izpildījumā Tev to gribētos skatīties, trīs interesantāko atbilžu autori varēs apciemot kādu neredzētu DT izrādi divatā ar draugu. "UA" redakcija un mana pastkastīte (*pele@latnet.lv*) gaidīs līdz Jaunajam gadam!

Priecīgus Ziemassvētkus! Pīāāā!

Zirgu mīļotāja **PELE**

Viļņu Jānis (Artis Robežnieks) ar savu uzticamo Melni (Artūrs Skrastiņš), brūtes lūkojoties

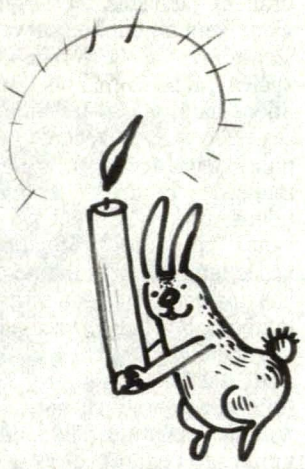

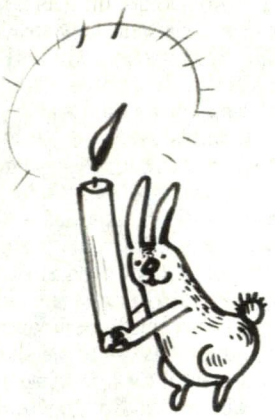

Esam arī aktieri

LU studenti ir ne tikai cītīgi vai ne tik cītīgi apmeklē atbildīgās lekcijas, bet arī ir lieli teātra mākslas cienītāji, par ko liecināja pilnā zāle 10. decembrī Ķīmijas fakultātē, kad mūsu pašu LU-ieši rādīja, ka ir lustīgi un atraktīvi "Zūpu Bērtuļa" spēlētāji. LU Studenti teātris ar šefu Visvaldi Klintsonu priekšgalā ar izrādi atzīmēja savas pastāvēšanas 55. gadadienu.

TEĀTRA PELE

KONKURSS

Laižam uz kino!

Runā, ka Ziemassvētkos notiek tikai labas lietas. Lai nu tā būtu. Taču dažas sliktas lietas vismaz pirmssvētku periodā ir sagaidāmas. Viena no tām būs arī jaunais konkursiņš ar divām stipri atšķirīgām filmām.

Tie, kas kaut kad pasen skatījās filmu "Amerikāņu pīrāgs" un kam tā patika, nu var droši sist plaukstas un dziedāt dziesmas, jo **Holivuda ir sagādājusi kārtējo nepatīkamo pārsteigumu, "izražojot" vēl otro sēriju ("Amerikāņu pīrāgs 2")**, kas ir tikpat stulba kā pirmā. Tie paši aktieri ar tādu pašu (bez) domu tizlojās kārtējās 105 vai cik nu tur (nespēj vien sagaidīt filmas beigas) minūtes, un tiņu problēmas ar seksu, liekas, nebeigsies nekad. Liekas, ka Šons Viljams Skots (filmā "Štiflers") tuvākajā laikā no stulbu komēdiju lomām tā arī neizkāps. Lai jau nu amerikāņu jauniešiem un pārējai publikai tiek. Tātad, visi neveiksminieki un "nedaceptu" pīrāgu cienītāji, auniet kājeles un posieties noskatīties filmu uz kino "K 52" no 14. decembra.

Kas attiecas uz otru filmu, droši vien lielākā daļa konkursa lasītāju jau būs dzirdējuši kaut ko par Hariju Poteru. Un jā, te nu viņš arī ir klāt. **Nedēļu pēc pīrāga, pāris dienas pirms Ziemassvētkiem (21. decembrī) kino "Oskars" sāk demonstrēt filmu "Harijs Poters un filozofu akmens"**. Vēl viens spīdošs paraugs, kā taisīt naudu, nevienam īpaši nekāpjot uz nerviem. Pēc tāda paša nosaukuma grāmatas veidotā filma ir gana jauka un interesanta, lai liktu aizmirst (kaut nedaudz) par apkārtējo pasauli un iegrimt sevī , nu tā, līdz ausīm. It kā bērniem, un tajā pašā laikā, domājams, patiks visiem skatītājiem (kam gan nepatīk pasakas ar laimīgām beigām?). Interesanti pavērot, kā Harijs apzinās savas spējas un kā viņam sokas to izmantošanā. Iesaku aiziet, - nenožēlosiet.

Pēdējā laikā konkursanti ir sasparojušies un aizvien vairāk sāk pieprasīt brīvbiļetes. Tāpēc, lai uzvarētāji pārāk nesapriecātos, kādam noteikti tiks ļaunais Ziemassvētku pārsteigums (biļete uz filmu "Amerikāņu pīrāgs 2"), kā arī jauka pārsteiguma balva (pēc dažu konkursantu ieteikuma) – kino seanss kopā ar konkursa autoru. To visu, kā jau vienmēr, noteiks negodīgais laimes rats un tāda pati žūrija. Tā lūk.

Tad nu še jums arī jaunie konkursa jautājumi: 1) Kādās vēl stulbās komēdijās filmējies Šons Viljams Skots? a) Visas, kur viņš ir filmējies, ir stulbas. b) Nav stulbu filmu, ir tikai stulbi skatītāji. c) Foršais Šons filmējas tikai šajā filmā. 2) Vai Harijs Poters var apjāt ar slotu kaimiņu laukus? a) Protams, tas faktiski ir viņa galvenais pienākums. b) Nē, viņš var apjāt kaimiņus. c) Harijs Poters nav nekāds jāklis. 3) Kas ir "Amerikāņu pīrāgs 2"? a) Kārtējā tizlā Holivudas jauniešu komēdija. b) Kodētais pretterorisma operācijas nosaukums. c) Reālākais pretendents uz vismaz 5 "Oskariem". 4) No kā sastāv "Amerikāņu pīrāgs"? a) Pilnīgs sviests. b) No tupiem amīšu jokiem stulbai publikai. c) Visa pamatā ir dziļas jūtas un pamatīga psiholoģiskā spriedze. 5) Vai Harijs Poters ir ēdis pīrāgu (protams, amerikāņu)? a) Jā, un drīz viņam būs bēres (nākošajā sērijā). b) Harijs nav muļķis!!! c) Viņam nav laika, jāapjāj lauki un kaimiņi. d) Poters ne tikai ēd, arī bet pats ražo pīrāgus, rausīšus, belašus utt. 6) "Harijs Poters un filozofu akmens" gan ir forša filma? a) Nu, bet protams! b) Tā nav nekāda filma, tā ir pasaka. c) Tas nav īstais vārds, tā ir vienkārši fantastiska. d) Nezinu, bet katrā gadījumā "Pīrāgs" ir foršāka.

Fū, beidzot arī šis konkursiņš ir pabeigts. Droši sūtiet gan atbildes, gan arī jaukus apsveikumus man personīgi līdz 31. decembrim vismaz uz veco, jauko adresīti *spirts57@yahoo.com*. Melnus jums svētkus!

B. S. ŠVINSKIS

Kadrs no filmas "Amerikāņu pīrāgs 2"

Kadrs no filmas "Harijs Poters un filozofu akmens"

CEĻOJAM

Kā ģeogrāfi brauca Eiropu lūkoties

(Nobeigums)

Ir jūlijs. Pirmais rīts kempingā pie Vidusjūras Horvātijā. Kā par brīnumu, pa nakti nav lijis pārāk daudz. 8.00 no rīta sākas šīsdienas maršruts uz Pulu. Piestājam kādā vietā pie Adrijas jūras, kur gar krastu redzami sīki, noapaļoti, krāsaini būvgruži ar gliemežvākiem un jūrasežiem. Visi ģeogrāfi metas izlasīt sev tīkamākos suvenīrus no šī piedāvājuma klāsta. Īstais iemesls piestājot - vēlme ar mazu kuģīti doties uz salu Dalmācijas krastā, bet diemžēl... tas ir pārāk dārgi nabaga studentu maciņiem. Tālāk braucam uz Pulu. Kad lielais autobuss iekārtots stāvvietā, ģeogrāfi izklīst pa nelielo pilsētiņu. Pats grandiozākais, kas piesaista, izkāpjot no autobusa, ir milzīgs amfiteātris, kā mums paskaidro - viens no lielākajiem ārpus Romas. Lai arī smidzina sīks lietutiņš, ir samērā silts. Visapkārt aug palmas, cipreses, ielejā - Adrijas jūras krasts, jo pilsēta paceļas pakalnā. Pula ir tipiska Vidusjūras tūristu pilsēta - ielās tirgojas ar gliemežvākiem u. c. tūristu piesaistošiem nieciņiem. Arhitektūrā daudz grieķisku elementu - kolonnas, tempļi, arkas, baznīcas ar inkrustācijām. Pēcpusdienā dodamies atpakaļ uz kempingu, lai tie, kas to nebija izdarījuši iepriekšējā vakara tumšā, izmēģinātu sāļo Adrijas līci. Pierastais negaiss nav mūs aizmirsis - ir neparasti vēsi, zibeņo. Tomēr peldēties vai baudīt dabu var. Skats ir neaizmirstams - tumši, tumši pelēkas debesis, kurās virs Adrijas jūras traucas neskaitāmi zibeņi, caur mākoņiem uzspīd vēl kāds saulesstars. Jūra kļūst divkrāsaina: viena daļa dzidri zaļā, bet otra - tumšā indigo krāsā. Pēc dažām minūtēm sākas negaiss un liela lietusgāze. Gar Vidusjūras piekrasti dodamies uz Dināru kalniem, uz karā tik daudz cietušo Slovēnijas daļu. Serbu ciemi ir gandrīz neapdzīvoti, neatjaunoti, mājas izdegušas. Blakus horvātu ciemi, kuros jau notiek atjaunošanas darbi. Dažreiz pie laukiem vēl redzams uzraksts: "Uzmanību - mīnēts!" Garām šīm drūmajām ainavām dodamies uz Pasaules dabas mantojuma sarakstā iekļuvušajiem Plitvicas ezeriem. Laikam šeit ir viena no tām pasaules vietām, kur paliek cilvēku sirdis. Dažādos zilganzaļezeru caurspīdīgajos ūdeņos peld zivis, plūst ūdenskritumi. Neiedomājami gleznainas takas, ielejas, kalni - pasaka!

Plitvicas ūdenskritumi

Pulas amfiteātris

Adrijas jūra

Ģeogrāfi, kas devās praksē pa Eiropu

Ceļš uz Ungāriju - Balatona ezeru, ir samērā garš. Balatons sagaida ar vētru - koki lokās, un telts ir jānotur, lai līdz uzsliešanai tā neaizlidotu. Balatona dziļums ir apmēram trīs metri, bet viļņu augstums vētrā - divi metri. Par laimi, kā mums likās, šajā vētrā tie tādus apmērus nesasniedza. Labierīcībās caurvējš, laukā negaiss, vējš mutuļo kopā ar lietu.

Budapešta. Ir tikai dažas stundas laika. Paspējam aiziet uz Centrālo universitāti. Nelielā ekskursijā pa pilsētu devās katrs individuāli, vairums ātri centās iegādāties vīnus un suvenīrus. Te ir ļoti skaista jūgenda arhitektūra, ir vērts kādreiz vairāk iepazīt Budapeštu. Pēc pilsētas ātrās apskates dodamies uz Termalcampingu. Tikai no rīta, pirms aizbraukšanas, daļa studentu paspēja iekļūt kūpošajos, brūnganajos termālajos baseinos, kur dažādās temperatūrās izkarsējās un atvēsinājās. Kā kārtīgiem ģeogrāfiem pienākas, ar zirgu pajūgiem izmetām loku arī vējainajā stepē, kur bija novērojamas garspalvu cūkas, melni bifeļi un balti ūdensbifeļi, gaišas un tumšas kazas. Pēc stepes vējiem studentu pulks devās uz kādu no neskaitāmajiem, Ungārijas termālajiem ūdensparkiem. Cilvēki no vienas vietas. Tie dodas brūnganajos dažādas temperatūras ūdeņos. Kādā baseinā ierīkota lielu jūras viļņu imitācija. Pēc lielā brauciena bijām noguruši un ieguvuši zināšanas. Tad sākās atceļš uz Latviju. Autobusā - sapņi par normālu pārtiku un guļasvietu. Tik daudz notikumu šajās gandrīz divās nedēļās - gari pārbraucieni, katru nakti gulēšana citā kempingā un nereti citā valstī! Tas ir interesanti, tomēr nogurdinoši. Vienmēr no kaut kā ir jāatsakās, lai kaut ko iegūtu.

Plitvicas ezeri

LINDA BIELE
Foto - VIKTORS OZOLIŅŠ

Zirga gads (1954., 1966., 1978., 1990., 2002.)

Darbs visiem. Padomājiet par sevi! Nodarbojieties ar politiku, sportu, apmeklējiet teātrus, sapulces, mītiņus… Lai arī kas nenotiktu, diplomātija svinēs uzvaru. Politikas aizkulises – uztraukumi, demisijas, iespējami skandāli. Bet beigās viss nokārtosies. Gads labvēlīgs, lai iepazītos.

Žurka Katastrofu gads no visiem viedokļiem; Ienesīgs parādos.

Vērsis Viņam viss nokārtosies. Darbs nesīs augļus. Lai izmanto šo gadu!

Tīģeris Lai kaut ko dara! Nepieciešams, lai viņš būtu aizņemts. Briesmas viņam nedraud.

Kaķis Šis gads visumā būs mierīgs. Tomēr viņš ir sabiedrības cilvēks.

Pūķis Izmantos gadījumu, lai izvairītos.

Čūska Uzmanīgi! Nepatikšanas mīlestības lietās. Ļoti vētrains gads. Būs nepieciešams likt lietā savu gudrību, lai visu pārvarētu.

Zirgs Atšķirībā no citiem slikts gads, bet Ugunīgajam Zirgam var būt pat traģisks.

Kaza Labs gads. Viss viņu izklaidē, apmierina, viss viņai piestāv.

Pērtiķis Kaut arī nemīl izrādes, var atrast sev izdevīgu darbu.

Gailis Viss kārtībā! Sarežģījumi viņu izklaidē, kamēr netraucē viņa mieru.

Suns Uzbudinājums. Viņš gribētu izsisties uz augšu, bet ne visai tic panākumiem.

Cūka Viņa organizē sevi. Nepatikšanas jūtu sfērā turpinās. Nelabvēlīgs periods.

*

Zirga gadā dzimušie ir ļoti enerģiski un aktīvi cilvēki, nespēj sēdēt ar klēpī saliktām rokām. Sabiedriski, jautri, apķērīgi, spējīgi. Apveltīti ar daudziem talantiem, nepacietīgi, bieži vien neprot lietderīgi izmantot savu enerģiju. Cenšas pievērst sev uzmanību, patīk ekstravaganti, spilgti tērpi. Nav ieteicams draudzēties ar Vērša un Peles gadā dzimušajiem.

Ideālākie partneri – Aitas, Tīģera vai Suņa gadā dzimušie.

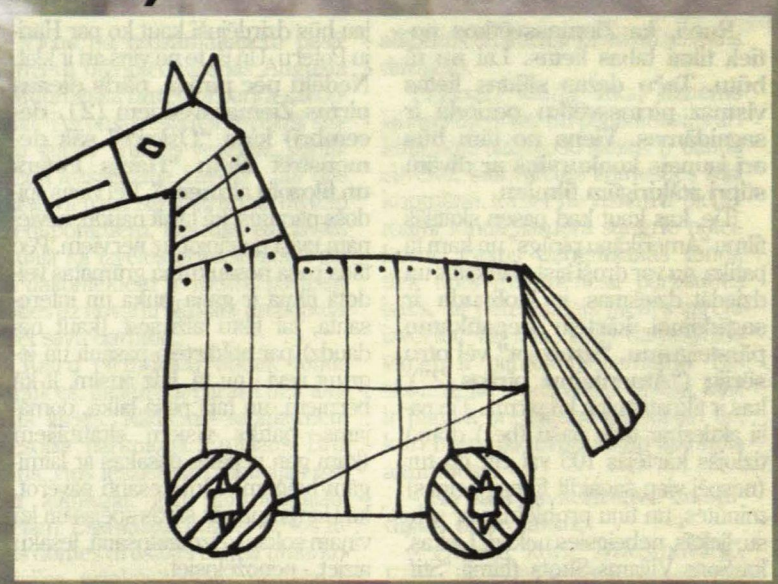

Pateicība

Sirsnīgi sveicam ļoti cienīto GERTJĒ ANTONES kundzi Jaunajā gadā, novēlam visu labāko, kas vien ir šai pasaulē, dziļi pateicamies par palīdzību.

LU SOCIĀLAIS DIENESTS

"Universitātes Avīze"
(Iznāk katru otro otrdienu)

Redaktore ILZE BRINKMANE
Tekstus rediģē IEVA JASINSKA
Fotogrāfs TOMS GRĪNBERGS
Tekstus ievada BRIGITA KERSTENA
Datorsalikumu veido GUNTARS STEPĀNS

Adrese: Raiņa bulv. 19, 136. telpa, Rīga, LV-1586
(pastkastīte atrodas LU kancelejā)
Tālruņi: 7034328, 7034329; Fakss un aut. atb. 7034330
Elektroniskais pasts: *luua@lanet.lv*
Mājas lapa Internetā: *http://www.lanet.lv/~luua*
Reģistrācijas apliecība Nr. 535.
Pārpublicēšanas un citēšanas gadījumā atsauce uz "UA" obligāta.
Redakcijas viedoklis ne vienmēr sakrīt ar rakstu autoru viedokli.